

A.5474 II

Dz. 15

Pryzmat

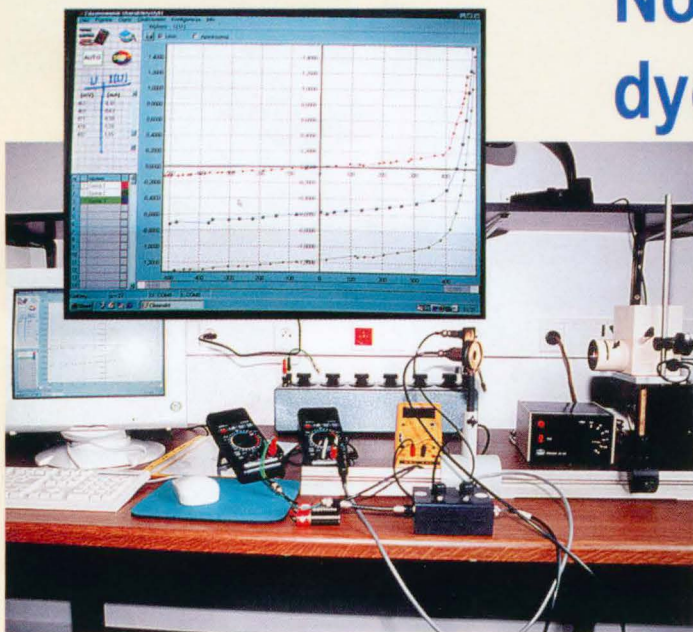
Pismo informacyjne Politechniki Wrocławskiej
Nr 119 czerwiec 1999

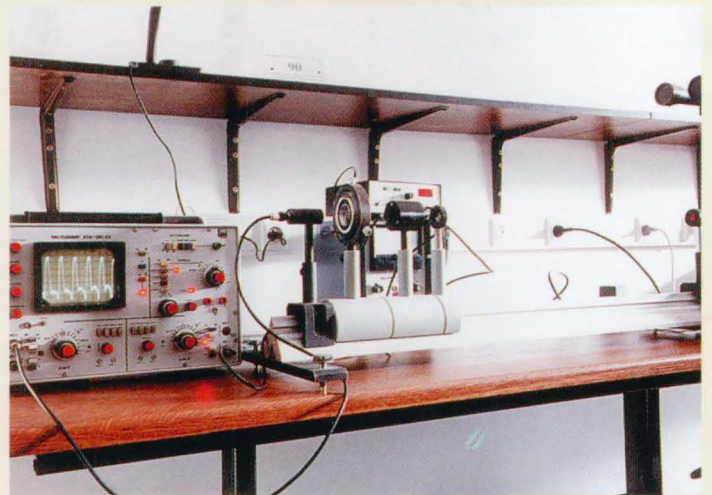

Otwarcie laboratorium

Nowe laboratorium dydaktyczne fizyki ogólnej

To stanowisko służy do badania efektu fotowoltaicznego i wyznaczania parametrów elektrycznych baterii słonecznej

Tu można badać komórkę Pockelsa i sprawdzić prawo Malusa

Takie cymbalki pozwalają analizować skład harmoniczny fal akustycznych. Sprzęt komputerowy, jak wskazują oznaczenia, pochodzi z Akcji 500

Studenci w pracowni – pod okiem mgr inż. Macieja Justa

Laboratorium Fizyki Ogólnej

Laboratorium dydaktyczne z fizyki to miejsce, które pamiętają chyba wszyscy absolwenci Politechniki Wrocławskiej. W ostatnich latach programy dydaktyczne wielu wydziałów są nieco mniej ukierunkowane na zajęcia z tej dziedziny. Studenci architektury mogą ukończyć studia nie stykając się z doświadczeniami z fizyki. Studenci chemii, którzy mają dużą swobodę w wyborze zajęć, mogą „obejść je bokiem”. Na większości wydziałów zajęcia laboratoryjne z fizyki nie przekraczają 30 godzin. Ale i tak laboratorium to jest jednym z najbardziej masowo uczęszczanych. Jest to zarazem pierwsze laboratorium, z jakim stykają się studenci Politechniki. W przypadku niektórych kierunków – także ostatnie.

A przeciwieństwo ze zjawiskami fizycznymi i metodami pomiarowymi pozwala młodym ludziom nie tylko opanować wiedzę z tej dyscypliny. Wielu z nich ma po raz pierwszy okazję do samodzielnego eksperymentowania i zmierzania się z problemem opracowywania wyników.

Z laboratorium korzystają także studenci zaoczeni, dlatego laboratorium jest czynne od rana do późnego wieczora przez 6 dni w tygodniu, a w niedzielę – do godzin popołudniowych.

W związku ze stale rosnącą liczbą studentów naszej uczelni dotychczasowe pomieszczenia Laboratorium Fizyki Ogólnej (sala 207 do 211) w budynku A-1 okazały się za ciasne, by móc obsłużyć wszystkich zainteresowanych. Z tego powodu dyrekcja Instytutu Fizyki podjęła starania o przydział nowych sal. Uzyskano pomieszczenia 205 i 206 zwolnione przez Laboratorium Mikroskopii Elektronowej.

Instytut włożył wiele wysiłku w ich remont. Mimo że uczelnia przeprowadziła podstawowe prace (malowanie, oświetlenie) – niezbędne było np. położenie posadzek, poprowadzenie instalacji do poszczególnych stanowisk, wykonanie we własnym warsztacie konstrukcji stołów laboratoryjnych i wreszcie – opracowanie, wykonanie i uruchomienie nowych ćwiczeń.

W adaptację pomieszczeń wiele wysiłku i starań włożyła pani Aldona Ignaczewska, dyrektor administracyjny IF. Dzięki jej zapobiegliwości zdążono w krótkim czasie skoordynować ogrom różnych prac zakończonych odbiorem technicznym 9 kwietnia.

Jednocześnie trwały przygotowania dydaktyków. Po dyskusji postanowiono, że wyposażenie w przyrządy nowych sal nie powinno polegać na prostym powieleniu istniejących

już stanowisk. Stwierdzono, że tematy ćwiczeń laboratoryjnych powinny nawiązywać do współczesnej problematyki naukowej i praktyki inżynierskiej, a jednocześnie umożliwiać zapoznanie się z nowoczesnymi technikami pomiarowymi. Intencją autorów koncepcji pracowni było, by studenci, którzy odbędą tu zajęcia, mogli wyrobić sobie pogląd o uławieniach, jakie oferuje badaczowi technika współczesna.

Realizacji tego ambitnego zadania podjęło się kilka osób: prof. Ryszard Poprawski (piezoelektryki, ferroelektryki), pani dr Ewa Popko (szereg stanowisk laboratoryjnych z zakresu przetworników fotoelektrycznych i „ciemnej optyki”), dr Andrzej Kolarz i mgr Marcin Just (stanowiska ze wspomaganiami komputerowymi), dr Piotr Kurzynowski (światłowodowy czujnik do pomiarów małych odległości), dr Józef Mróz oraz pani dr Ludmiła Lewowska, która oprócz opracowywania ćwiczeń (np. dyfrakcja elektronów) kierowała realizacją całości koncepcji nowego laboratorium.

Warto podkreślić, że ćwiczenia zostały przygotowane w dwóch wersjach: dla studentów na poziomie podstawowym i zaawansowanym. Tak na przykład można badać efekt piezoelektryczny dla małych napięć (w zakresie liniowym) lub poszerzyć doświadczenie o zakres nieliniowy.

Realizacji niektórych ćwiczeń nie można sobie wyobrazić bez wyposażenia stanowisk w sprzęt komputerowy. Przykładem może być badanie charakterystyk prądu indukcyjnego wzbudzanego w cewkach przez swobodnie spadający magnes. Czas pomiaru jest zbyt krótki, aby można było zastosować stoper. Natomiast na ekranie monitora student zobaczy charakterystyki, których kształt zależy od parametrów cewek. (Ubočna korzyść z komputeryzacji: magnes spada na podkładkę od myszki komputerowej.)

Koszt zorganizowania stanowisk laboratoryjnych zminimalizowano przekazując na wyposażenie laboratorium część sprzętu z pracowni badawczych. Część wyposażenia (komputery) pochodziło z „Akcji 500”, a część – z dofinansowania przyznanego przez JM Rektora.

Dydaktyczne walory opracowanych stanowisk doświadczalnych spotkały się już, jak słyszymy, z zainteresowaniem przedstawicieli innych wydziałów. Być może warto zapoznać się z tą ofertą.

Dodajmy na koniec, że studenci mający zajęcia z fizyki ogólnej mogą korzystać z pomocy skryptu składającego się z 4 części. Ponieważ książki te znalazły duże uznanie nie tylko na PWr, ich II wydanie zostało dofinansowane przez MEN (dwa tomy są obecnie drukowane w Oficynie PWr). □

Zielonym do góry!

Szanowni Państwo,

Ostatnie tygodnie minęły nam w atmosferze kontaktów międzypaństwowych. JM Rektor przebywał w Toruniu (wiem, wiem, to w Polsce!), ale na spotkaniu z Janem Pawłem JJ. Na terenie uczelni gościliśmy ponad 30 gości z Europy Zachodniej podsumowujących program TEMPUS. Okazało się, że nie tylko mamy znaczną liczbę studentów wyjeżdżających za granicę. Poszczególne wydziały potrafiły zorganizować praktyki lub prace dyplomowe cudzoziemców. J choć nie są to jeszcze liczby zauważalne w skali uczelni, godny uznania jest kompetencja i trud osób, które podjęły się realizacji tych zadań.

W tej sytuacji nie można się dziwić, że kolejka kandydatów na studia na Politechnice jest coraz dłuższa. Ci, których nie interesują staże zagraniczne, dadzą się na pewno skusić perspektywami rajdów i wyjazdów turystycznych, o których tej wiosny ciągle się dowiadujemy. Ale oczywiście liczymy, że niektórzy młodzi ludzie przychodzą tu z czystej miłości do wiedzy.

Mikołaj Kopernik napisał w liście skierował do papieża Pawła JJJ:

„dlugo się wahałem, czy wydać te księgi, które napisałem dla udowodnienia ruchu Ziemi, czy też może pójść za przykładem pitagorejczyków i niektórych innych myślicieli, którzy mieli zwyczaj przekazywać tajemnice swej sztuki nie pisemnie, lecz ustnie, tylko swoim najbliższym i przyjaciółom, jak o tym świadczy list Lizysa do Hipparcha. A robili to, moim zdaniem, nie przez jakąś zazdrość, by nie udzielić swych nauk innym, jak to niektórzy przypuszczają, lecz dlatego, żeby tych najpiękniejszych rzeczy, będących owocem długich i mozolnych badań wielkich ludzi nie narażać na poníženie i wzgardę ze strony takich, którzy albo żalują nakładu uczciwej pracy na wszelką naukę nie przynoszącą im zysków, albo jeżeli nawet za namową i przykładem innych nabiorą ochotę do szlachetnej nauki, tępy mają umysł i płaczą się między prawdziwymi uczonymi jak trutnie między pszczołami.”

Oby w czasie tegorocznej rekrutacji zjawilo się u nas wielu entuzjastów prawdziwej nauki, a zdobywana wiedza przynosiła im radość.

Redakcja

Fot. Piotr Krasciński/SPAF

Pryzmat

Pismo Informacyjne Politechniki Wrocławskiej

Politechnika Wroclawska Wybrzeże Wyspiańskiego 27 50-370 Wrocław

Redaktor Naczelny: dr inż. Maria Kiszka

Redakcja: bud D-5, pok. 2, 3 i 22a

tel.320-22-89 (red.nacz.) i 320-21-17

e-mail: pryzmat@wtm.ite.pwr.wroc.pl

http://pryzmat.ac.pwr.wroc.pl

Opr. graf., skanowanie, DTP, skład i łamanie, korekta: redakcja

Kolor naświetla: „FUNNA” W-w, ul. Krupnicza 2/4

Druk: Drukarnia Oficyny Wydawniczej PWr Nakł. 1500 egz.

R O Z M A I T O Ś C I

UMOWA Z MEKSYKIEM

Rada Ministrów uchwałą nr 45/99 13 maja 1999 roku zatwierdziła *Umowę o współpracy w dziedzinie nauki i techniki* zawartą między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Meksykańskich Stanów *Zjednoczonych*. Umowa została podpisana w mieście Meksyk 30 listopada 1998 roku. Pieczęć nad jej wykonaniem sprawować będzie Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych.

Umowa przewiduje różne formy współpracy w tym m.in. realizację wspólnych programów oraz projektów badawczych i badawczo-rozwojowych, wymianę naukowców i ekspertów, organizację i udział w konferencjach naukowych, sympozjach, konsultacjach i inne. Decyzją sygnatariuszy umowy powołana zostanie Wspólna Komisja ds. współpracy. Komisja określi m.in. priorytetowe obszary współpracy, zatwierdzi dwuletnie Programy Wykonawcze a także dokona analizy, oceny i zatwierdzenia programów oraz projektów współpracy w dziedzinie nauki i techniki.

Podpisana umowa jest wyrazem wspólnego zainteresowania promocją i wspieraniem postępu w dziedzinie nauki i techniki, a także wzajemnymi korzyściami z przyszłej współpracy.

MECHANICY GÓRĄ!

Znane i coraz chętniej czytane ogólnopolskie pismo „Forum Akademickie” w majowym numerze zamieściło serię tekstów pracowników Wydziału Mechanicznego. Czytelnicy znajdą tam wywiad z prof. Janem Kochem („Nie ma miejsca na przeciętność” str. 20-21), artykuł prof. Edwarda Chlebusa o powodach nikłych pożytków ze współpracy uczelni z przemysłem („Obopólna korzyść”), a wreszcie.... cytat z zamieszczonego w nr 116/99 „Pryzmatu” artykułu prof. Kocha „Rola uczelni technicznych w transferze technologii”. Gratulujemy!

ODZNACZENIE DLA REKTORA AWF

3 maja prezydent RP Aleksander Kwaśniewski udekorował JM Rektora AWF we Wrocławiu prof.dr hab.n.med. Zdzisława Zagrobelnego Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. Z wnioskiem o odznaczenie wystąpił dyrektor Instytutu Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN, gdyż prof. Zagrobelny był inicjatorem budowy we Wrocławiu komory kriogenicznej do całościowego schładzania ciała. Powstała ona 10 lat temu i została uznana za najważniejsze osiągnię-

cie w technice kriogenicznej w Polsce. („Życie Akademickie”)

KAŻDY REKTOR CHCIAŁBY

25 maja br. podano w Watykanie, że poprzedni rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ks. prof. Stanisław Wielgus został mianowany przez Jego Świątobliwość Jana Pawła II biskupem płockim.

Ksiądz profesor jest członkiem opiniodawczo-doradczego Zespołu do Spraw Etyki Badań Naukowych Komitetu Badań Naukowych.

OBRAZY

Kolejne dwie repliki skradzionych obrazów znalazły się w Auli Leopoldyńskiej UW. Przedstawiają one portret papieża Urbana VIII autorstwa artysty-malarza Zbigniewa Jarka z Nisy oraz portret rektora Kolegium Uniwersyteckiego Franza Wentza pędzla Jerzego Witkowskiego z Krakowa.

„Przegląd Uniwersytecki” 5/99

DZIAŁ WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ INFORMUJE...

W majowym numerze „Biuletynu Informacyjnego” Działu Współpracy Międzynarodowej znajdują się obszerne informacje dotyczące 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Techniki i Wdrożeń Unii Europejskiej. Oprócz realizacji typowych projektów naukowo-badawczych oferowane są stypendia indywidualne. W ramach 3. Programu Horyzontalnego („Rozwój ludzkiego potencjału badawczego i podstaw wiedzy społeczno-ekonomicznej”) przewidziano:

- stypendia dla młodych naukowców,
- stypendia dla doświadczonych naukowców,
- granty dla instytucji naukowych i przedsiębiorstw,
- wsparcie konferencji,
- wsparcie badań społeczno-ekonomicznych.

Program składa się z pięciu komponentów:

- wspieranie szkoleń i wyjazdów badaczy,
- ułatwianie dostępu do infrastruktury badawczej,
- promocja naukowej i technicznej doskonałości,
- umacnianie podstaw wiedzy społeczno-ekonomicznej (jest to akcja kluczowa),
- wspieranie polityki dotyczącej rozwoju nauki i techniki w Europie.

Bliższe informacje na temat 5. Programu Ramowego można znaleźć w Internecie pod adresami:

<http://www.pppt.gov.pl>

<http://www.npk.gov.pl>
<http://eris.kbn.gov.pl>
<http://www.cordis.lu/fp5>.

Ponadto Dział Współpracy informuje, że UNICA – sieć uniwersytetów znajdujących się w stolicach europejskich – oferuje studentom możliwość udziału w szkołach letnich organizowanych przez uznane uniwersytety w jednej ze stolic krajów należących do sieci. Bliższe informacje można uzyskać pod adresem: <http://www.ulb.ac.be/unica>. E-mail: unica@ulb.ac.be.

WYRÓŻNIENIE DLA SNJO

„Gazeta Wyborcza” z dnia 9 czerwca 1999 r. doniosła, że został już rozstrzygnięty konkurs na najładniejszy wrocławski budynek roku 1998. Jury pod przewodnictwem architekta miejskiego Macieja Dobrowolskiego uznało za najlepszy, w grupie obiektów użyteczności publicznej, nowy budynek Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego przy ul. Więziennej 8-12. Wyróżnienie otrzymało Studium Nauki Języków Obcych Politechniki Wrocławskiej przy Wybrzeżu Wyspiańskiego 7/8, zaprojektowane przez dr inż. arch. Bogusława Wówrzeczkę (PWr, I-1).

INFORMATOR WCSS

W maju 1999 roku ukazał się Informator nr 33 pt. „System Solaris 7”, opisujący nowy produkt firmy SUN Microsystems, która wystąpiła z ciekawą ofertą dla użytkowników chcących zmienić system operacyjny na bardzo stabilny i dobrze przygotowany do współpracy z siecią. SOLARIS 7 jest udostępniany nieodpłatnie do zastosowań niekomercyjnych. W zakres oferty wchodzi także wersja na platformę sprzętową x86.

Informator jest przeznaczony dla użytkowników posiadających podstawową wiedzę o systemach unixowych. Pozwala zapoznać się z obsługą środowiska SOLARIS 7 i dokładnie opisuje proces instalacji systemu na platformie Intela.

Każda biblioteka instytutowa otrzymała po jednym egzemplarzu INFORMATORA. W postaci elektronicznej jest on dostępny w systemie WWW pod adresem

<http://www.wcss.wroc.pl/wcss/infor/>.

Teresa Janyszek, Irena Rutkowska
 Redakcja Informatora

REKRUTACJA

Trwa!

Pod drzwiami sali, w której przyjmowane są podania wciąż kłębią się tłumnie pełni nadziei przyszli studenci.

Z S E N A T U

XXXIII posiedzenie Senatu

(27.05.99)

Senat uczcił pamięć zmarłego **prof. J. Plucińskiego**.

• Wyrażono zgodę na mianowanie na stanowiska profesorów zwyczajnych 4 osób z Wydz. Elektroniki:

prof. dr hab.inż. Józefa Grabowskiego, prof. dr hab.inż. Jana Kazimierczaka, prof. dr hab.inż. Janusza Mroczi i prof. dr hab.inż. Krzysztofa Tchonja.

• Senat zaaprobował też wnioski o mianowanie na stanowiska profesorów nadzwyczajnych: **doc. dra inż. arch. Zygmunta Wręczyckiego** (Wydz. Architektury), **dra hab. inż. Antoniego Szydły** (Wydz. BLiW), **dra hab. inż. Zdzisława Kowala** (Wydz. Chem.), **dra hab. inż. Krystyna Stycznia** (Wydz. El-ki) i **dra hab. inż. Leszka Borzemskiego** (Wydz. IZ).

• Przyjęto (40:0:0) przygotowaną przez **Prorektora ds. Nauczania prof. L. Jাকা** propozycję opłat za powtarzanie przez studentów kursów z powodu niezadowolających wyników w nauce. Stawki te w nowym roku akad. będą wynosić od 40 zł (za pierwsze powtarzanie kursu o wymiarze 2 godz./tydz.) do 150 zł (za trzecie i następne powtarzanie).

Przewodniczący Senackiej Komisji ds. Dydaktyki **prof. J. Świątek** podkreślił sformułowanie zawarte w dokumencie, iż student płacący za powtarzanie całego semestru nie płaci już za poszczególne kursy. Istnieje też możliwość zwolnienia studenta od opłat.

• Senat przyjął (43:0:0) przedstawiony przez **prof. J. Świątkę** projekt zaaprobowanego przez Senacką Komisję ds. Dydaktyki dokumentu „Kompetencje Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej na okres rekrutacji 1999/2000”.

Różnica w stosunku do poprzedniego dokumentu dotyczy pkt. 2: obecnie UKR nie podejmuje decyzji o odstępstwach od zasad rekrutacji, a składa odpowiednie wnioski do rektora o zmianę decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej. Określono też „Zadania UKR na rok akademicki 1999/2000”.

• **Prof. W. Dudziński** przedstawił wniosek Wydz. Mechanicznego, by zmienić uchwalone poprzednio wysokości stawek za studia zaoczne, i uzupełniające magisterskie na Wydz. Mechanicznym w nadchodzącym roku akademickim. Propozycja ta wynika zarówno z kalkulacji kosztów, jak z porównania ze stawkami przyjętymi przez inne wydziały. Proponuje się podniesienie opłaty z 850 do 900 zł/sem na I roku studiów

inżynierskich oraz z 800 do 850 za dalsze semestry, a także z 850 na 900 zł za semestr studiów uzupełniających magisterskich.

Prof. J. Zdanowski stwierdził, że kalkulacja kosztów studiów zaocznych, wieczorowych i uzupełniających jest i tak niska, bo nie uwzględnia wszystkich składników kosztów.

Prof. Świątek w imieniu Komisji ds. Dydaktyki poparł wniosek podkreślając wyższy koszt zajęć prowadzonych w dni weekendowe. **JM Rektor** opierając się na wielkości dotacji budżetowej ocenił koszt brutto kształcenia studenta na 10 tys. zł/rok.

Senat przyjął propozycję korekty (41:0:3).

• Dziekan Wydz. Architektury **prof. S. Medeksza** zwrócił się do Senatu o zmianę treści załącznika do § 48 ust.1 Statutu PWr w części dotyczącej Wydz. Architektury. Chodzi o ustalaną przed każdą nową kadencją liczbę prodziekanów na danym wydziale. Ostatnio uchwalono, że Architektura będzie miała trzech, zaś Rada Wydziału pragnie mieć czterech prodziekanów. Wynika to z rosnącej liczby studentów, utworzenia studiów wieczorowych i pełnionej wobec całego środowiska architektów roli jednostki prowadzącej przewody habilitacyjne (tylko 3 spośród 10 wydziałów architektury w Polsce mają to uprawnienie). Wydział chciałby mieć prodziekana zajmującego się rozwojem kadry naukowej.

Prof. R. Grząślewicz poparł wniosek wyrażając pogląd, że o liczbie prodziekanów powinien decydować dziekan. Wymaganie MEN, by określić tę liczbę jednoznacznie, jest powodem niepotrzebnych komplikacji.

Dr J. Górniak wyraził opinię, że Statut PWr nie pozwala na wprowadzenie proponowanej przez Wydz. Architektury zmiany w obecnej chwili, gdyż zapis mówi, że Senat ustala liczbę prodziekanów „w ostatnim roku kadencji przed rozpoczęciem akcji wyborczej”.

Prof. J. Zdanowski zauważył, że w takim razie przepis ten został już raz złamany. (Zapewne miał na myśli, że poprzednia uchwała zapadła 25 lutego br., a więc w trakcie wyborów.)

Mgr J. Borowiec zaproponował, by przełożyć głosowanie w tej sprawie. **Dr R. Radomski** przypomniał, że do zmiany zapisu w Statucie potrzebna jest kwalifikowana większość, a wobec faktu, że na sali były 44 osoby, do uchwalenia zmiany potrzebna byłaby 100-procentowa zgodność głosujących.

Prorektor L. Jankowski zawnioskował, by zmienić treść Statutu dodając słowa „w

zasadzie” (w omawianym punkcie, choć uważamy, że wiele kłopotów ze Statutem by zniknęło, gdyby wpisać to sformułowanie jako preambułę.)

Proponowano też, by uznać, że przyjęta kwalifikowana większość głosów decyzja jest równoznaczna ze zmianą regulacji w danym punkcie Statutu. **Dr J. Górniak** stwierdził jednak, że sprawy niezgodne ze Statutem nie powinny być przedmiotem obrad Senatu.

Senat wyraził zgodę na głosowanie nad zmianą §48 przez dodanie słów „w zasadzie” (43:0:1).

Dyr. A. Kaczkowski zauważył, że zmiana Statutu zniesie dotychczasowy obowiązek ustalania liczby prodziekanów przez Senat.

Wniosek **JM Rektora** o zmianę Statutu PWr nie uzyskał kwalifikowanej większości 44 głosów (42:0:2).

• **JM Rektor** wycofał punkt dotyczący wyborów uzupełniających do Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów ze względu na zbliżający się koniec ich kadencji.

• **JM Rektor** poinformował o niepokoju środowiska akademickiego Wrocławia co do losów Muzeum Architektury. Ta jedyna w swoim rodzaju placówka ma być decyzją władz samorządowych zlikwidowana, a budynek i zbiory rozdysponowane między inne muzea. Wiceprezydent Łoś szermuje opracowaniem finansowo-organizacyjnym autorstwa Inst. Organizacji i Zarządzania PWr i deklaruje, że alternatywą jest postawienie muzeum w stan likwidacji (oddanie do dyspozycji ministra kultury). Środowisko naukowców i architektów zabiega o znalezienie innego rozwiązania. Stąd wynika projekt uchwały Senatu PWr.

Analogiczne stanowisko w tej sprawie przedstawili dziekan Wydz. Architektury **prof. S. Medeksza** i **prof. R. Nowicki**. Podnoszono też niewłaściwą formę, w jakiej nastąpiło odesłanie na emeryturę długoletniego zasłużonego dyrektora Muzeum Architektury **prof. Olgerda Czenera**.

Senat przyjął (40:0:0) uchwałę, której treść zamieszczamy odrębnie.

• **Mgr J. Bąbka** (S'80) przedstawił interpelację:

W związku z Zarządzeniem Wewnętrznym 11/99 z 21.05.99 dotyczącym obostrzeń finansowych uzasadnionych opóźnieniem w finansowaniu uczelni ze strony MEN i KBN poprosił o podanie dat, w których wpłynęły kwoty i skali opóźnień. Ponieważ w zarzą-

Z S E N A T U

Dokończenie ze strony 5

dzeniu mowa jest też o wstrzymaniu prac zleczanych na podstawie umów cywilnoprawnych, prosił o wyjaśnienie, czemu uczelnia mająca 5 radców prawnych zatrudnia adwokata i jakie koszty w związku z tym poniesiono w 1998 i 1999 r.

Prof. J. Więckowska zapytała, czy członkiem Senatu może być osoba nie będąca pracownikiem uczelni.

• **JM Rektor** omówił klasyfikację uczelni polskich ogłoszoną przez tygodnik „Wprost”. W kategorii uczelni technicznych PWr jest tradycyjnie na II pozycji ex-equo z

AGH i Politechniką Poznańską (po 90 pkt.). O 1 pkt lepsza jest PW, a o 2 pkty gorsza – WAT.

Inne uczelnie wrocławskie nie mają tak wysokiej pozycji: UWr jest na V miejscu wśród uniwersytetów, odpowiednio: AMed. – IV (do VIII, ex-equo), AE – V, AR – IV (ex-equo), zaś uczelnie artystyczne – na XIV (ASP) i dalszych.

W kategorii uczelni kształcących w „nowoczesnych technologiach” (przez co autorzy rozumieją informatykę, elektronikę i inżynierię materiałową) PWr zajmuje II pozycję (po AGH, razem z PW i WAT).

W zestawieniu wszystkich uczelni pol-

skich wg kryteriów stosowanych na zachodzie PW jest na pozycji X; za nią są UWr (XIV), AGH(XV), PWr (XVI).

JM Rektor poinformował też, że 20 maja opublikowano projekt ustawy o szkolnictwie wyższym. Dziekani dostali egzemplarze projektu. Władze Uczelni liczą na opinie środowiska. Min. M. Handke ma nadzieję, że powstanie nowa ustawa, a nie tylko nowelizacja dopasowująca aktualne przepisy do nowej konstytucji. Być może te zagadnienia będą przedmiotem obrad Senatu na posiedzeniu 21 czerwca (poniedziałek!), godz. 9.30.

(mk)

Uchwała

nr 443/33/96-99 Senatu PWr. z dnia 27.05.1999 r. w sprawie przyjęcia stanowiska wobec projektu likwidacji Muzeum Architektury we Wrocławiu

Senat Politechniki Wrocławskiej wyraża głębokie zaniepokojenie projektowanymi zmianami organizacyjnymi dotyczącymi muzealnictwa we Wrocławiu. W szczególności budzi nasz sprzeciw projekt likwidacji Muzeum Architektury, związanej z odebraniem mu siedziby, zbiorów i utratą wartościowych pracowników, a więc pozbawieniem możliwości dalszego twórczego oddziaływania.

Krok ten miałby być podjęty w stosunku do placówki o unikalnym charakterze (jedyne tego typu muzeum w Polsce i jedno z nielicznych w Europie) i ogólnie znanej randze międzynarodowej.

Muzeum Architektury we Wrocławiu jest jednym z najwartościowszych osiągnięć środowiska intelektualnego w okresie powojennym od 34 lat służąc środowiskom naukowym, twórczym oraz społeczeństwu.

Dlatego Senat Politechniki Wrocławskiej, pełen troski o dobro kultury i oświaty naszego społeczeństwa, zwraca się z apelem do Prezydenta Wrocławia Pana Bogdana Zdrojewskiego oraz władz miejskich, by w tak ważnej sprawie został nawiązany partnerski dialog ze wszystkimi zainteresowanymi stronami.

*Przewodniczący Senatu
Prof. Andrzej Mulak
Rektor Politechniki Wrocławskiej*

NOWI REKTORZY UCZELNI TECHNICZNYCH W POLSCE

Zakończyły się wybory rektorów uczelni technicznych w Polsce na kadencję 1999–2002 r. Funkcje te sprawować będą:

1. prof.dr hab.inż. Michał Bołtryk – Politechnika Białostocka,
2. prof.dr hab. Janusz Szopa – Politechnika Częstochowska,
3. prof.dr hab.inż. Aleksander Kołodziejczyk – Politechnika Gdańska,
4. prof.dr hab.inż. Bolesław Pochopień – Politechnika Śląska,
5. prof.dr hab.inż. Henryk Frąckiewicz – Politechnika Świętokrzyska,
6. prof.dr hab.inż. Kazimierz Flaga – Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki,
7. prof.dr hab.inż. Ryszard Tadeusiewicz – Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie,
8. prof.dr hab.inż. Kazimierz Szabelski – Politechnika Lubelska,
9. prof.dr hab.inż. Józef Mayer – Politechnika Łódzka,
10. prof.dr hab.inż. Jerzy Dembczyński – Politechnika Poznańska,
11. prof.dr hab.inż. Tadeusz Markowski – Politechnika Rzeszowska,
12. prof.dr hab.inż. Mieczysław Wysiecki – Politechnika Szczecińska,
13. prof.dr hab. Jerzy Woźnicki – Politechnika Warszawska,
14. prof.dr hab.inż. Andrzej Mulak – Politechnika Wrocławska,
15. prof.dr hab. Michał Kisielewicz – Politechnika Zielonogórska,
16. prof.dr hab.inż. Krzysztof Wawryn – Politechnika Koszalińska,
17. prof.dr hab.inż. Piotr Wach – Politechnika Opolska,
18. prof.dr hab. Wincenty Łotko – Politechnika Radomska,
19. prof.dr hab. Stanisław Cieśliński – Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Kielcach,
20. prof.dr hab. Ryszard Górecki – Akademia Rolniczo-Techniczna w Olsztynie,
21. prof.dr hab.inż. Janusz Sempruch – Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy,
22. gen.bryg.prof.dr hab.inż. Andrzej Ameljańczyk – Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie,
23. prof.dr hab.inż. Piotr Przybyłowski – Wyższa Szkoła Morska w Gdyni,
24. prof.dr hab.inż. kpt.ż.w. Stanisław Gućma – Wyższa Szkoła Morska w Szczecinie,
25. prof.dr hab. Antoni Komorowski – Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni.

Wspomnienie

Ś.P.

MARIA WYZGA

Zmarła 2 czerwca 1999 r.

Śmiertelna choroba wyrwała Marysię nagle spośród pracowników Politechniki Wrocławskiej, gdzie przepracowała ponad 50 lat, a ostatnich kilkanaście jako sekretarz Stowarzyszenia Absolwentów.

Krakowianka z urodzenia, Wrocławianka z wyboru od 1945 r., większość swego zawodowego życia poświęciła z zamiłowania pracy z młodzieżą akademicką. W pracy wyróżniała się rzetelnością i niezawodnością. Kilkakrotnie uczestniczyła w tworzeniu nowych jednostek Uczelni.

Rozpoczęła pracę w dziekanacie Wydziału Mechaniczno-Elektrotechnicznego u boku profesora Kazimierza Idaszewskiego. Gdy Wydział Elektryczny wyodrębnił się ze wspólnoty wydziałowej, wraz z profesorem Jerzym Skowrońskim przeszła do pracy w dziekanacie tego wydziału. A gdy powstał Wydział Elektroniki, to i na tym wydziale Marysia zakładała dziekanat. W dziekanacie Wydziału Elektroniki przepracowała kilkanaście lat z krótką przerwą na pracę w Rektoracie u rektora profesora Dionizego Smoleńskiego (Rektorat nazywał się wówczas Działem Nauczania i był sekretariatem rektora i prorektorów).

Gdy na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych powstawały instytuty uczelniane, Marysia rozstała się z dziekanatem i wspólnie z profesorem Zygmuntem Szparkowskim poszła organizować Instytut Cybernetyki Technicznej. Ze stanowiska dyrektora administracyjnego instytutu odeszła na rentę.

Po kilku latach rektor Politechniki Wrocławskiej profesor Tadeusz Porębski w towarzyskiej rozmowie zaproponował Jej, by wróciła do pracy na Uczelni w tworzoną właśnie Stowarzyszeniu Absolwentów Politechniki Wrocławskiej. Propozycję tę Marysia przyjęła bez wahania, bo – jak mi mówiła – bardzo brakowało Jej ukochanej Politechniki. Na stanowisku sekretarza Stowarzyszenia współorganizowała wiele zjazdów absolwentów, zawsze życzliwie witana przez uczestników zjazdów, kończących przed laty studia na wydziałach, gdzie była ongiś dziekanką czyli kierowniczką administracyjną wydzia-

łu. W wolnych chwilach chętnie pomagała w pracach Archiwum Politechniki.

Przeszła przez życie wszystkim dobrze czyniąc.

Jej życie i Jej praca zawodowa były nacechowane bezpośredniością, ogromną życzliwością dla otoczenia i bezinteresowną gotowością spieszenia z pomocą i radą wszystkim potrzebującym: studentom, kolegom, współpracownikom, sąsiadom i znajomym. Miała bowiem Marysia wielką łatwość w nawiązywaniu kontaktów międzyludzkich i zjednywaniu sobie bliźnich. I wielu pomogła.

Ta niepozorna i nie zajmująca żadnych eksponowanych i wpływowych stanowisk osoba umiała skutecznie i bezinteresownie pośredniczyć w załatwianiu trudnych ludzkich spraw tak u władz Uczelni, jak i w urzędach i instytucjach pozauczelnianych, często znajdując tam dawnych znajomych z pracy i dawnych studentów mających Ją w życzliwej pamięci.

Droga życia Marysi to także bezinteresowna pomoc bezradnym i chorym, zwłaszcza w najtrudniejszym okresie ich życia. W tych poczynaniach Marysię wspomagała Córka spiesząc z dobrym słowem i pomocą w załatwianiu różnych spraw. Nikt z ich kręgu potrzebujący pomocy nie był pozostawiony sam sobie.

Z ostatnich kilku lat nie tylko ja pamiętam, że Marysia wraz ze swą Córką, z Panią Wiesławą Osysko i pułkownikiem Józefem Wróblewskim byli podporą osamotnionego i niedołęzającego profesora Szparkowskiego, który u państwa Wyzgów miał jakby własny dom. Także wiele serca i bezinteresownej pomocy okazała Marysia i Jej Córka sędziwemu profesorowi Adamowi Cybulskiemu, gdy ten owdowiał. Zwłaszcza zaś żonie profesora Marcie w ciężkiej śmiertelnej chorobie i ostatnich chwilach życia.

Zegnaj, Marysiu! Los sprawił, że nie było Ci dane doczekać 55-lecia pierwszego polskiego wykładu na Politechnice Wrocławskiej wygłoszonego 15 listopada 1945 r. przez Twojego pierwszego szefa profesora Kazimierza Idaszewskiego na wydziale, na którym wówczas pracowałaś. Opatrzność zrządziła inaczej.

Agnieszka Walkowiak

Papież w Toruniu

W dniu 7 czerwca 1999 roku, o godz. 17.15, w Auli Uniwersytetu Mikołaja Kopernika Papież Jan Paweł II spotkał się z rektorami wszystkich polskich uczelni, kierownictwem MEN, KBN,

PAN i Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. W atmosferę spotkania z Ojcem Świętym wprowadzili gości prelegenci: ks. prof. Andrzej Szostek, Rektor KUL mówił o Karolu Wojtyła jako Mistrzu i kierowniku Katedry Etyki KUL; pod

hasłem „Miłość prawdy to dobro człowieka” wybrane zagadnienia z nauczania Jana Pawła II zaprezentował prof. Stanisław Grygiel z Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie. O uniwersytetach w myśli Ojca Świętego Jana Pawła II mówił prof. Andrzej Tomczak z UMK. Wiersze Karola Wojtyły recytował Gustaw Holoubek. Całość urozmaicał śpiew Chóru Akademickiego UMK oraz Toruńska Orkiestra Kameralna.

Rektor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika prof. Andrzej Jamiołkowski ofiarował dostojnemu gościowi reprint rękopisu dzieła Mikołaja Kopernika „O obrotach sfer niebieskich” oraz reprint Psalterza Krakowskiego (1532). Natomiast rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. Aleksander Koj wręczył Janowi Pawłowi II dyplom odnowienia tytułu doktorskiego, obronionego przed 50 laty.

W spotkaniu, na którym Politechnikę Wrocławską reprezentował JM Rektor prof. Andrzej Mulak, wzięli udział m.in.:

Prof. dr hab. Włodzimierz Siwiński – Rektor Uniwersytetu Warszawskiego,

Przewodniczący Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich.

Prof. dr hab. Jerzy Woźnicki – Rektor Politechniki Warszawskiej, Przewodniczący Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych.

Prof. dr hab. Andrzej Baborski – Rektor Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu,

Przewodniczący Konferencji Rektorów Uczelni Ekonomicznych.

Prof. dr hab. Zdzisław Wajda – Rektor Akademii Medycznej w Gdańsku,

reprezentant Konferencji Rektorów Uczelni medycznych.

Prof. dr hab. Jerzy Pudełko – Rektor Akademii Rolniczej w Poznaniu,

Przewodniczący Konferencji Rektorów Uczelni Rolniczych.

Prof. dr hab. Feliks Kiryk – Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie,

Przewodniczący Konferencji Rektorów Uczelni Pedagogicznych.

Prof. dr hab. Andrzej Chorościński – Rektor Akademii Muzycznej

w Warszawie,

Przewodniczący Konferencji Rektorów Uczelni Artystycznych.

Prof. dr hab. Janusz Czerwiński – Rektor Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku,

Przewodniczący Konferencji Rektorów Akademii Wychowania Fizycznego.

Rektorzy uczelni zrzeszonych w KRASPie złożyli na ręce Papieża list, który zamieszczamy.

Prezentujemy też oficjalny tekst wystąpienia papieskiego.

Toruń, UMK, 7 czerwca 1999 r.

Papież do społeczności akademickiej

Drodzy i Szanowni Panie i Panowie,

Rektorzy, Dziekani, Profesorowie - Pracownicy nauki polskiej!

1. Jestem niezmiernie rad, iż ponownie na moim szlaku pielgrzymim po ojczyźnej ziemi dane mi jest spotkać się z Wami, ludźmi nauki, przedstawicielami wyższych uczelni z całej Polski. Jest rzeczą bardzo wymowną, że te spotkania ze światem nauki stały się już częścią integralną papieskich podróży po wszystkich kontynentach. Są to bowiem momenty szczególnego świadectwa. Mówią one o głębokiej i wielorakiej więzi, jaka istnieje pomiędzy powołaniem ludzi nauki a posługą Kościoła, która w swej istocie jest „diakonią Prawdy”.

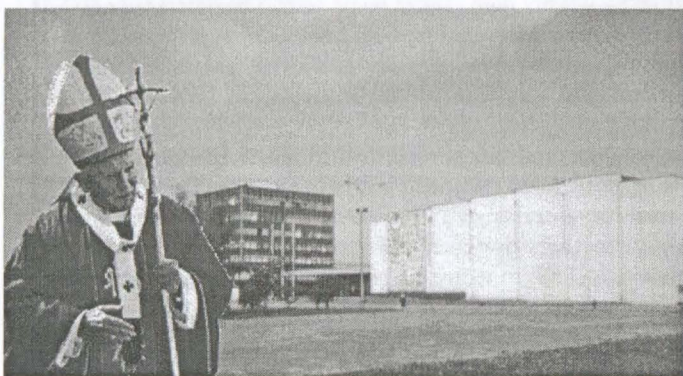
Wdzięczny Bożej Opatrzności za to dzisiejsze spotkanie, serdecznie pozdrawiam obecnych tutaj Rektorów i delegacje wyższych uczelni z całego kraju, a poprzez Was obejmuję myślą i sercem cały świat polskiej nauki. Szczególne zaś pozdrowienie kieruję do Pana Rektora Uniwersytetu Toruńskiego, który tym razem gości nas w murach swej Uczelni. Dziękuję za słowa powitania, jakie skierował do mnie w imieniu wszystkich zebranych. Pozdrawiam także obecnego tutaj Przewodniczącego Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich.

2. Spotykamy się w murach Uniwersytetu, który – gdy idzie o datę powstania – jest stosunkowo młodą uczelnią. Niedawno obchodził 50-lecie swej fundacji. Jednak, jak pamiętamy, tradycje nauki związane z tym miastem sięgają głęboko w przeszłość i wiążą się z postacią Mikołaja Kopernika. Uniwersytet Toruński przez moment swojego powstania nosi na sobie ślad dramatycznych wydarzeń związanych z drugą wojną światową. Godzi się przy tej okazji przypomnieć, że twórcami tej Uczelni byli w znacznym stopniu uczeni – wygnańcy z Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie i Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Z Wilna przyszedł do

Torunia pierwszy Rektor Uniwersytetu prof. Ludwik Kolankowski, niestrudzony organizator uczelni. Z Wilna przyszedł Karol Górski, historyk, pionier badań nad polską duchowością religijną, i wielu innych. Z kolei ze Lwowa przyszedł prof. Tadeusz Czeżowski, szeroko znany filozof. Ze Lwowa przybył także prof. Artur

Hutnikiewicz, znakomity badacz literatury. Krąg profesorów zasilił też uczeni przybywający ze zniszczonej Warszawy, wśród których nie sposób pominąć Konrada Górskiego, niezwykle wnikliwego badacza literatury. Oni i wielu innych, tworzyli tę Uczelnię z wielkim poświęceniem. Były to czasy trudne, ale równocześnie czasy nadziei. A „nadzieja jest z prawdy” – jak pisał Cyprian Norwid. W tych nadzwyczaj trudnych powojennych warunkach sprawdzali się ludzie, sprawdzała się ich wierność prawdzie. Dzisiaj Uniwersytet Toruński ma swoją własną fizjonomię i daje cenny wkład w rozwój polskiej nauki.

3. Nasze dzisiejsze spotkanie odbywa się w ostatnim roku mijającego tysiąclecia. Stojąc na przełomie tysiącleci, kierujemy nasze myśli na przemian w przeszłość i przyszłość. Szukamy w przeszłości nauk i wskazówek dla naszej przyszłości. Chcemy w ten sposób

lepiej określić i podbudować naszą nadzieję. Świat potrzebuje dziś nadziei i szuka nadziei! Ale czy dramatyczna historia naszego stulecia: wojny, zbrodnicze ideologie totalitarne, obozy koncentracyjne i gułagi - nie skłania raczej do ulegania pokusie zniechęcenia i rozpacz? Pascal napisał kiedyś, że poznanie przez człowieka swej własnej nędzy rodzi rozpacz (por. Myśli, 75). Aby odkryć nadzieję, trzeba zwrócić wzrok ku górze. Dopiero poznanie Chrystusa – dodaje Pascal – wyzwala od rozpacz, bo w Nim poznajemy nie tylko naszą nędzę, ale i naszą wielkość (por. tamże, 690, 729, 730).

Chrystus ukazał ludzkości najgłębszą prawdę o Bogu i zarazem o człowieku objawiając Ojca, który jest „bogaty w miłosierdzie” (Ef 2,4). „Bóg jest miłością” (1J 4, 8). Taki jest właśnie temat wiodący mojej obecnej wizyty w Ojczyźnie. W Encyklice o Duchu Świętym pisałem: „W swoim życiu wewnętrznym Bóg jest Miłością, miłością istotową, wspólną trzem Osobom Boskim: miłością osobową jest Duch Święty jako Duch Ojca i Syna, dlatego *przenika głębokości Boże* jako Miłość-Dar nie stworzony. Można powiedzieć, iż w Duchu Świętym życie wewnętrzne Trójjedynego Boga staje się całkowitym darem, wymianą wzajemnej miłości pomiędzy Osobami Boskimi, i że przez Ducha Świętego Bóg bytuje *na sposób daru*” (*Dominum et vivificantem*, 10). Ta Miłość, która jest Darem, daje się człowiekowi poprzez akt stworzenia i odkupienia. Dlatego: „Człowiek nie może żyć bez miłości. Człowiek pozostaje dla siebie istotą niezrozumiałą, jego życie jest pozbawione sensu, jeśli nie objawi mu się Miłość, jeśli nie spotka się z Miłością, jeśli jej nie dotknie i nie uczyni w jakiś sposób swoją, jeśli nie znajdzie w niej żywego uczestnictwa” (*Redemptor hominis*, 10).

Ta właśnie prawda o „Bogu-Miłości” staje się źródłem nadziei świata i drogowskazem naszej odpowiedzialności. Człowiek może miłować, ponieważ został najpierw umiłowany przez Boga. Św. Jan nas poucza: „My miłujemy [Boga], ponieważ Bóg sam pierwszy nas umiłował” (1 J 4, 19). Prawda o Bożej miłości rzuca światło również na nasze poszukiwanie prawdy, na pracę nad rozwojem nauki, nad całą naszą kulturą. Nasze poszukiwania i nasza praca potrzebują idei wiodącej, fundamentalnej wartości, która by nadała sens i połączyła w jeden nurt badania uczonych, refleksje historyków, twórczość artystów i rozwijające się w zawrotnym tempie odkrycia techników. Czy istnieje jakaś inna idea, inna wartość lub inne światło, które byłoby w stanie nadać sens wielorakim poszukiwaniom i działaniom ludzi nauki i kultury, nie ograniczając równocześnie ich twórczej wolności? Otóż miłość jest tą siłą, która nie narzuca się człowiekowi od zewnątrz, lecz rodzi się w jego wnętrzu, w jego sercu jako jego najbardziej wewnętrzna własność. Idzie tylko o to, by człowiek pozwolił się jej narodzić i by umiał nasycić nią swoją wrażliwość, swoje myślenie w laboratorium, w sali semi-

naryjnej i wykładowej, a także przy warsztacie sztuk.

4. Spotykamy się dzisiaj w Toruniu, w mieście zwanym „miastem Kopernika”, na uniwersytecie jego imienia. Odkrycie, jakiego dokonał Kopernik, i jego znaczenie w kontekście historii nauki przypominają nam stale żywy spór, jaki toczy się pomiędzy rozumem a wiarą. Chociaż dla samego Kopernika jego odkrycie stało się źródłem jeszcze większego podziwu dla Stwórcy świata i potęgi rozumu ludzkiego, to dla wielu było powodem poróżnienia rozumu z wiarą. Jak jest naprawdę? Czy rozum i wiara to dwie rzeczywistości, które wzajemnie muszą się wykluczać?

W rozdzwisku pomiędzy rozumem i wiarą wyraża się jeden z wielkich dramatów człowieka. Ma on wiele przyczyn. Zwłaszcza począwszy od doby Oświecenia, przesadny i jednostronny racjonalizm doprowadził do radykalizacji postaw na gruncie nauk przyrodniczych oraz na gruncie filozofii. Powstały w ten sposób rozłam pomiędzy wiarą a rozumem wyrządził niepowetowane szkody nie tylko religii, ale i kulturze. W ogniu ostrych polemik zapominano często, iż wiara „nie lęka się rozumu, ale szuka jego pomocy i pokłada w nim ufność. Jak łaska opiera się na naturze i pozwala jej osiągnąć pełnię, tak wiara opiera się na rozumie i go doskonali” (*Fides et ratio*, 43). Wiara i rozum to „dwa skrzydła na których duch ludzki unosi się ku kontemplacji prawdy”(tamże, wstęp). Potrzebna jest dzisiaj praca na rzecz pojednania wiary i rozumu. Pisałem w Encyklice *Fides et ratio*: „Wiara, pozbawiona oparcia w rozumie, skupiła się bardziej na uczuciach i przeżyciach, co stwarza zagrożenie, że przestanie być propozycją uniwersalną. Złudne jest mniemanie, że wiara może silniej oddziaływać na słaby rozum; przeciwnie, jest wówczas narażona na poważne niebezpieczeństwo, może bowiem zostać sprowadzona do poziomu mitu lub przesądu. Analogicznie, gdy rozum nie ma do czynienia z dojrzałą wiarą, brakuje mu bodźca, który kazałby kupić uwagę na specyfice i głębi bytu (...) Odpowiedzią na odwagę (parresia) wiary musi być odwaga rozumu” (n. 48). Jest to w gruncie rzeczy problem wewnętrznej jedności człowieka, ciągle zagrożonej podziałem i atomizacją jego poznania, któremu brakuje zasady jednoczącej. Specjalne zadanie w tej dziedzinie staje przed dzisiejszą filozofią.

5. Ludziom nauki oraz ludziom kultury powierzona została szczególna odpowiedzialność za prawdę – dążenie do niej, jej obrona i życie według niej. Znamy dobrze trudności związane z ludzkim poszukiwaniem prawdy, z których dzisiaj na czoło wysuwają się: sceptycyzm, agnostycyzm, relatywizm i nihilizm. Dzisiaj nierzadko

usiłuje się nam wmówić, iż skończył się bezpowrotnie czas pewności poznania prawdy oraz że jesteśmy nieodwołalnie skazani na totalny brak sensu, na prowizoryczność poznania, ciągłą zmienność i względność. W tej sytuacji jawi się nagła konieczność potwierdzenia podstawowego zaufania do ludzkiego rozumu i jego zdolności do poznania prawdy - także tej absolutnej i ostatecznej. Czł-

Dokończenie na stronie 10

Dokończenie ze strony 9

wiek jest zdolny do wypracowania sobie jednolitej i organicznej koncepcji poznania. Wycinkowość wiedzy i fragmentaryzacja sensu burzy wewnętrzną jedność człowieka. Człowiek dąży do pełni poznania, gdyż jest istotą, która z natury szuka prawdy (por. *Fides et ratio*, 28) - i nie może bez niej żyć. Trzeba, aby nauka współczesna, a zwłaszcza współczesna filozofia, odnalazły - każda we własnym zakresie - ów wymiar sapiencjalny polegający na poszukiwaniu ostatecznego i całościowego sensu ludzkiej egzystencji.

Poszukiwanie prawdy dokonuje się nie tylko w indywidualnym zmaganiu w bibliotece czy w laboratorium, ale ma także wymiar wspólnotowy. „Człowiek udoskonala się bowiem nie tylko przez zdobywanie abstrakcyjnej wiedzy o prawdzie, ale także przez żywą relację z drugim człowiekiem, która wyraża się przez dar z siebie i przez wierność. W tej wierności, która uzdalnia do złożenia siebie w darze, człowiek znajduje pełnię pewności i bezpieczeństwa. Zarazem jednak poznanie oparte na wierze, którego podstawą jest zaufanie między osobami, nie jest pozbawione odniesienia do prawdy: wierząc, człowiek zawiera prawdzie, którą ukazuje mu druga osoba” (*Fides et ratio*, 32). Jest to z pewnością doświadczenie bliskie każdemu z was tu obecnych. Do prawdy dochodzi się także dzięki innym, w dialogu z innymi i dla innych. Poszukiwanie prawdy i dzielenie się nią z innymi jest ważną usługą społeczną, do jakiej w szczególności sposób są wezwani ludzie nauki.

6. Stają dzisiaj przed nauką - a w tym także przed polską nauką - wielkie wyzwania. Niebawo rozwój nauk i postęp techniczny rodzi fundamentalne pytania o granice eksperymentu, o sens i kierunki rozwoju technicznego, o granice ingerencji człowieka w przyrodę i środowisko naturalne. Postęp ten jest zarazem źródłem fascynacji jak i lęku. Człowiek coraz częściej lęka się wytworów własnego rozumu i własnej wolności. Czuje się zagrożony. Dlatego tak ważne jest dzisiaj przypomnienie sobie tej podstawowej prawdy, że świat jest darem Boga Stwórcy, który jest Miłością, a człowiek-stworzenie jest powołany do tego, aby był roztroptym i odpowiedzialnym gospodarzem w świecie natury, a nie jego bezmyślnym niszczycielem. Trzeba sobie ciągle na nowo przypominać, iż rozum jest darem Boga, znakiem Bożego podobieństwa, jakie każdy człowiek w sobie nosi. Dlatego tak ważna jest ciągła pamięć o tym, iż autentyczna wolność badań naukowych nie może abstrahować od kryterium prawdy i dobra. Troska o sumienie moralne i o poczucie odpowiedzialności za człowieka ze strony ludzi nauki,

urastają dziś do rangi podstawowych imperatywów. To właśnie na tym poziomie decydują się zarówno losy nauki współczesnej, jak i w pewnym sensie losy całej ludzkości. Trzeba pamiętać wreszcie o potrzebie nieustającej wdzięczności za ten dar, jakim dla człowieka jest drugi człowiek - ten, dzięki któremu, z którym i dla którego włącza się w wielką przygodę poszukiwania prawdy.

7. Znam trudności, z jakimi borykają się dzisiaj polskie uczelnie: zarówno kadry profesorskie, dydaktyczne, jak i studenci. Nauka polska, podobnie jak cała nasza Ojczyzna, znajduje się ciągle w fazie głębokich przemian i reform. Wiem też, iż pomimo to polscy uczeni odnoszą znaczące sukcesy, z czego niezmiernie się raduję i czego Wam wszystkim z serca gratuluje.

Drodzy i Szanowni Państwo, na zakończenie pragnę jeszcze raz podziękować za to dzisiejsze spotkanie. Pragnę zapewnić, iż sprawy nauki polskiej noszę głęboko w swoim sercu. Serdecznie Was pozdrawiam, a poprzez Was pozdrawiam wszystkie środowiska uczelniane w Polsce, jakie reprezentujecie: zarówno profesorów jak i studentów oraz cały personel administracyjny i techniczny, udzielając z serca Apostolskiego Błogosławieństwa.

List Rektorów Akademickich Szkół Polskich Do Ojca Świętego

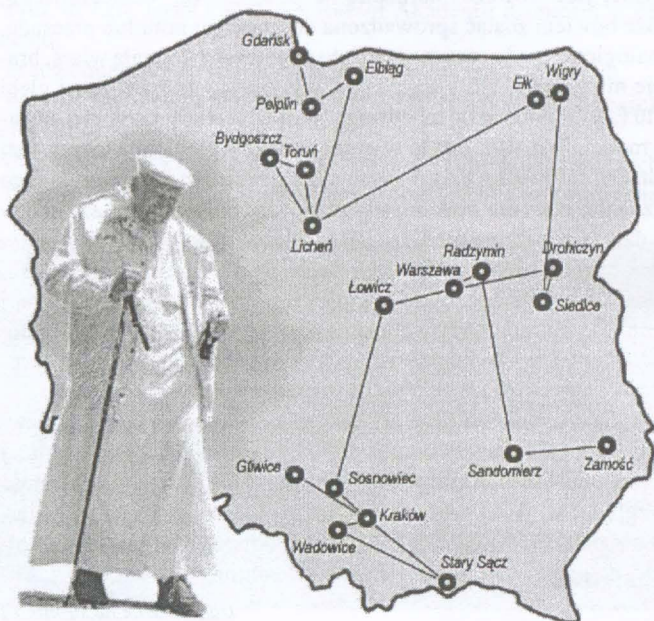
Umiłowany Ojciec Święty,

Z wielką radością i wzruszeniem rektorzy polskich szkół akademickich przybywają do gościnnego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika na spotkanie z Waszą Świątobliwością. Moment jest to szczególny, gdyż zgodnie z obowiązującym prawem za parę miesięcy następuje zmiana władz uczelni i dlatego są tutaj także rektorzy-elektci wybrani na trzyletnią kadencję obejmującą przełom tysiąclecia. Trzeba przy tym przypomnieć, że spotkania naszego Papieża z rektorami polskich szkół wyższych stały się już pewną tradycją. Z wdzięcznością wspominamy zarówno wizytę w Rzymie 4 stycznia 1996 roku, jak i spotkanie niemal dokładnie przed dwoma laty przy grobie świętego Jana z Kęt w krakowskiej kolegiacie św. Anny w dniu kanonizacji Królowej Jadwigi Andegaweńskiej. Nauczanie Papieża i słowa skierowane do ludzi nauki i kultury są studiowane zawsze z największą uwagą w środowiskach akademickich.

Dzisiejsze spotkanie ma z pewnością wymiar symboliczny także dlatego, iż u progu wielkiego jubileuszu dwóch tysięcy lat chrześcijaństwa pragniemy wsłuchiwać się w papieskie przesłanie kierowane do uczonych. Jako rektorzy szkół wyższych czujemy się szczególnie odpowiedzialni za rozwój polskiej nauki i zapewnienie młodzieży kształcenia na najwyższym uniwersyteckim poziomie nie zapominając przy tym o wyzwaniach współczesnego świata. Problemy publicznych szkół wyższych w Polsce, o których mówiliśmy w czasie poprzednich spotkań z Ojcem Świętym, pozostają ciągle aktualne: masowy charakter kształcenia przy niewystarczających nakładach finansowych, komercjalizacja edukacji i kultury, postępująca specjalizacja badań czy grożący nam kryzys pokoleniowy spowodowany odpływem z uczelni wielu młodych i zdolnych ludzi. Nie powinniśmy jednak narzekać, gdyż dane jest nam uczestniczyć w przebudowie nowoczesnego państwa polskiego i przygotowywać młode pokolenie do samodzielnego działania w wolnej Ojczyźnie.

Jesteśmy głęboko przekonani, że dzisiejsze spotkanie z Ojcem Świętym pozwoli nam lepiej zrozumieć i skuteczniej wypełniać misję uczelni akademickich w naszym kraju.

Toruń, 7 czerwca 1999 r.

INDUSTRIAL APPLICATIONS OF MEMBRANE PROCESSES

SZKOŁA LETNIA POD EGIDĄ PROGRAMU ERASMUS

W dniach 4-7 maja 1999 roku odbyła się w Szklarskiej Porębie Szkoła Letnia pod nazwą Zastosowania Przemysłowe Procesów Membranowych. Bezpośrednim bodźcem do zorganizowania tego spotkania była współpraca nauczycieli akademickich z uczelni europejskich w ramach programu ERASMUS w dziedzinie ultranowoczesnych membranowych technik rozdziału substancji.

Ta z pozoru hermetyczna tematyka staje się bardzo szybko ważnym ogniwem postępu w wielu dziedzinach działalności człowieka. Techniki membranowe pozwalają na racjonalną modernizację przemysłu umożliwiając zastępowanie drogiej technologii czyszczących bezodpadowymi technologiami czystymi. W takich nowoczesnych dziedzinach przemysłu jak elektronika, biotechnologia czy przemysł chemiczny membrany gwarantują najwyższą jakość wody nieodczynną w tych technologiach. Dla potrzeb przemysłu farmaceutycznego czy kosmetycznego przy produkcji antyciał, hormonów, enzymów i innych produktów naturalnych nie zabija się już zwierząt, ale na membranach hoduje się same tkanki określonych organów. Otuchą napawa fakt, że zastosowanie membran w tych przypadkach wynika już nie tylko z przesłanek ekonomicznych ale również z wrażliwości cywilizowanych społeczeństw na cierpienia istot żywych. Mało kto wie, że membrany ratują życie wielu pacjentów w licznych zastosowaniach nowoczesnej medycyny. Stosuje się je do kontrolowanego dozowania leków przez skórę pacjenta zamiast uciążliwych i niebezpiecznych iniekcji. Bez membran niemożliwe byłoby ratowanie lub wspomaganie zdrowia za pomocą sztucznych organów takich jak nerka, płuco, skóra lub trzustka. W nowoczesnej produkcji rolniczej zdrowej żywności stosuje się membrany w hydroponice oraz do dozowania środków produkcji rolnej zabezpieczając przed ich „przedawkowaniem”- groźnym dla zdrowia ludzi i zwierząt oraz dla środowiska naturalnego. Dzięki bardzo selektywnym technikom separacji membranowej możliwe stało się pozyskiwanie wartościowych składników odżywczych – białek i cukrów z niekonwencjonalnych i tanich źródeł. W produkcji napojów stosuje się tzw. zimną sterylizację poprzez usuwanie mikroorganizmów przy zachowaniu pełnych walorów smakowo-zapachowych. Produkcja mleka w proszku, kawy, herbaty „instant” wymaga stosowania membran do wstępnego odwadniania substratów, a przy produkcji wina czy piwa bezalkoholowego membrany spełniają podstawową rolę separacyjną. W hodowli zwierząt i w leśnictwie stosuje się membrany do dozowania feromonów odstrasających lub wabiących do specjalnych pułapek owady. Bez membran nie może egzystować nowoczesna armia, która wykorzystuje polowe stacje uzdatniania wody i sprzęt osobisty żołnierzy stosowany do odsalania, sterylizacji i detoksykacji wód. W ochronie środowiska naturalnego membrany są stosowane od dawna do oczyszczania ścieków przemysłowych i komunalnych. Membrany stosowane do uzdatniania wody gwarantują jej najwyższą jakość w wielu krajach europejskich. W zastosowaniach przemysłowych membranowe techniki rozdziału uczestniczą w procesach wyodrębniania i oczyszczania produktów oraz zwracania niewykorzystanych surowców, co umożliwia całkowite wyeliminowanie odpadów. Dzięki tym wszystkim walorom technologii i procesy wykorzystujące membrany określane są jako przyjazne człowiekowi.

Upowszechnianie wiedzy na temat nowych możliwości związanych z zastosowaniem procesów membranowych było celem Letniej Szkoły w Szklarskiej Porębie. W szkole uczestniczyło ponad 80 osób. Zaproszeni wykładowcy zagraniczni: prof. Joao Crespo z Lizbony, prof. Giovanni Golemme z Calabrii, prof. Francisco Lopez z prof. Carme Guell z Tarragony oraz prof. Siegfried Ripperger z Frankfurtu (i Dreżna) to wybitni, uznani specjaliści w dziedzinie procesów membranowych. Z Politechniką Wrocławską łączą ich także z wieloletnie kontakty koleżeńskie nawiązane podczas współpracy naukowej zapoczątkowanej jeszcze w latach 80. w ramach programu TEMPUS. W szkole letniej wykładali również polscy naukowcy z różnych ośrodków akademickich,

związani przyjaźnią i wspólnie uprawianymi badaniami z dziedziny procesów membranowych: prof. Michał Bodzek z Politechniki Gliwickiej, dr hab. Maria Tomaszewska z Politechniki Szczecińskiej i dr Wojciech Kujawski z Uniwersytetu Toruńskiego. Politechnikę Wrocławską reprezentowali: prof. Tomasz Winnicki i niżej podpisany dr hab. inż. Andrzej Koltuniewicz. Wszystkie wykłady zostały wygłoszone w języku angielskim. Nie przeszkodziło to słuchaczom w aktywnym uczestniczeniu w dość (może nawet zbyt) „gęsto” upakowanym programie. Wykłady trwały od godziny 9.30 do 18.00 z krótką przerwą na obiad, co sprawiło, że spotkanie miało raczej roboczy, niż integracyjno-rozrywkowy charakter. Czasu wolnego było – w najlepszym razie – niewiele. Winę za to biorą na siebie organizatorzy i częściowo sponsorzy. Fundusze były skromne, a wszyscy uczestnicy, wśród nich nawet zaproszeni wykładowcy, musieli solidarnie wносить opłatę za pobyt. Słuchaczami byli studenci Politechniki Wrocławskiej, Gliwickiej, Szczecińskiej, i Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Swoich reprezentantów miały też inne uczelnie krajowe i zagraniczne jak Akademia Medyczna w Krakowie, Politechnika Częstochowska, Wyższa Szkoła Oficerska we Wrocławiu oraz Politechniki w Porto i w Strasburgu oraz Uniwersytet Techniczny w Dreźnie. Manuskrypty wykładów zostały opublikowane w specjalnym numerze czasopisma Environment Protection Engineering, vol 25 No 1-2/99 dzięki uprzejmości jego redaktora naczelnego, pana profesora Tomasza Winnickiego.

W piątek po powrocie do Wrocławia w godzinach południowych wykładowcy zostali zaproszeni przez dyrektora Instytutu Inżynierii Chemicznej PWr prof. Maksymiliana Pajaka na specjalne posiedzenie Rady Instytutu gdzie zapoznali się z tematyką prac naukowych, a następnie zwiedzali laboratoria dydaktyczne i badawcze. Po tym spotkaniu wykładowcy Szkoły Letniej zostali zaproszeni przez dyrektora Instytutu I-13 i pana dziekana na obiad. Po obiedzie niezmiernie goście zwiedzali zabytki, przy czym podkreślali specyficzny akademicki klimat i charakter Wrocławia, który odczuwano szczególnie wyraziście dzięki obchodzonemu w tym dniu hucznym juwenaliom

Do realizacji Szkoły Letniej nie doszłoby, gdyby nie wielki entuzjazm i zaangażowanie wszystkich uczestników. Najwyższe wyrazy wdzięczności od organizatorów należą się panom dziekanom Wydziału Chemicznego prof. Henrykowi Góreckiemu i prof. Pawłowi Kafarskiemu oraz Rektorowi Politechniki Wrocławskiej prof. Andrzejowi Mulakowi i panu prof. Andrzejowi Radoszowi pełnomocnikowi Rektora oraz prof. Jerzemu Konarskiemu, prezesowi Polskiego Towarzystwa Chemicznego, którzy uznali, że warto wspomagać inicjatywę niekonwencjonalnego sposobu rozpowszechniania wiedzy, nawet w tak trudnych dla nauki polskiej czasach niedoborów finansowych.

Wszyscy uczestnicy wyrazili szczerą wolę kontynuowania podobnych spotkań w przyszłości, a wykładowcy dokonali nawet szeregu ustaleń organizacyjnych dotyczących następnej imprezy. Profesor Ripperger zapowiedział duży udział studentów niemieckich w kolejnych Szkołach Letnich i wyraził wolę ich zorganizowania w Dreźnie. Wszyscy wykładowcy zobowiązali się do przygotowania następnych spotkań.

Wszystkim osobom zaangażowanym w organizację Szkoły Letniej składam serdeczne podziękowania za ich wkład.

Dr hab. inż. Andrzej Koltuniewicz

Nauka i przygoda – czyli Studenckie Koło Naukowe Wydziału Górniczego

Górnictwo należy do najstarszych gałęzi działalności człowieka. Umiejętności wydobywania i przetwarzania surowców mineralnych wyznaczają etapy rozwoju ludzkości, poczynając od wydobywania krzemienia, poprzez pozyskiwanie rud miedzi i cyny – epokę brązu, eksploatację rud żelaza i węgla kamiennego dających podstawę do dynamicznego rozwoju przemysłu w XIX wieku, aż po wykorzystanie rud uranu. Studia na Wydziale Górniczym Politechniki Wrocławskiej cieszą się niezmiennie dużym zainteresowaniem. Interdyscyplinarność wiedzy górniczej sprawia, że studia te łączą w sobie elementy nauk przyrodniczych i technicznych. Ważnym elementem w procesie kształcenia jest zapoznanie studentów z historią górnictwa i przekazanie pięknych tradycji tego zawodu.

Różnorodność surowców mineralnych występujących na terenie Dolnego Śląska predestynowała ten obszar do odgrywania ważnej roli w historii rozwoju techniki eksploatacji górniczej. Wydobywanie kopalni, szczególnie złota już w średniowieczu przesądzało o dominującej roli regionu w dzielnicowym państwie polskim oraz o rozwoju kulturalnym i gospodarczym miast dolnośląskich. W ramach prac Instytutu Górniczego rozpoczęto inwentaryzację pozostałości dawnego górnictwa na terenie Dolnego Śląska. Duże zainteresowanie towarzyszące prowadzonym badaniom zaowocowało powstaniem „Studenckiego Koła Naukowego Wydziału Górniczego Politechniki Wrocławskiej”, skupiającego studentów kilku wydziałów zainteresowanych problematyką historii i przyszłości górnictwa.

Działalność Koła Naukowego rozpoczęto zorganizowaniem „Pierwszego Rajdu Górniczego Szlakiem Wydobywania Kruszców na Dolnym Śląsku od XIV wiecznej Miedzianki do XX wiecznej kopalni uranu”, w dniach 15-16 kwietnia 1999r. Trasa rajdu wiodła przez malownicze tereny Rudawskiego Parku Krajobrazowego. Z dworca PKP w Ciechanowicach, dawnego ośrodka wydobywania i metalurgii rud miedzi i ołowiu uczestnicy rajdu ruszyli przełomem Bobru w kierunku Miedzianki. Na odcinku Ciechanowice – Janowice Wielkie przedzierając się między górami rzeka oddziela Rudawy Janowickie od Gór Ołowianych. Wędrując wzdłuż koryta rzeki mijaliśmy, widoczne na obu brzegach wyloty sztolni nieczynnych kopalni i towarzyszące im hałdy wydobytej skały. Śmiałowie odwagili się zanurzyć w mrok kilkusetletnich wyrobisk kopalni „Fröhliche Anblick”. W Miedziance, wzmiankowanej już w 1311 roku jako miejsce lokalizacji „cuprifodina in montibus” (kopalni miedzi w górach) ślady średniowiecznych wyrobisk współlistnieją

z pozostałościami prowadzonej tu w latach 1948–1951 eksploatacji rud uranu. Niemalą atrakcją stanowiły wykonywane własnoręcznie przez uczestników wycieczki pomiary promieniotwórczości naturalnej zapadlak sztybów i licznych hałd. Z Miedzianki, w śnieżnej zamieci, ruszyliśmy wzdłuż Hutniczego Grzbietu w stronę Czarnowa, kolejnego na trasie rajdu ośrodka dawnego górnictwa, gdzie eksploatację złóż polimetalicznych (głównie arsenu) zakończono w 1925 roku. Tam też, w schronisku „Czartak”, przy ognisku roznieconym mimo nadal padającego śniegu, zjadano kielbaski zakrapiane piwem ufundowanym przez Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Górniczego, dowiezionym osobiście przez Panią Dziekan prof. Monikę Hardygórę. Echo górniczych pieśni do późnej nocy niesło się nad górami, radując duchy starych gwarków, strzegące skarbów Rudaw Janowickich. Następnego, słonecznego już dnia wyruszyliśmy do Kowar Starym Traktem Kamiennogórskim na spotkanie z historią eksploatacji rud żelaza prowadzonej tam od XV wieku, zakończonej w 1963 roku wydobywaniem rud uranu. W Kowarach zwiedziliśmy wyrobiska „Górnej Sztolni”, z uwagą obserwując wskazania licznika promieniowania jonizującego. Mimo niesprzyjającej aury w rajdzie wzięło udział około 50 osób. W ciągu dwóch dni uczestnicy wycieczki zapoznali się z kilkusetletnią historią rozwoju regionu, którego rozkwit związany był bezpośrednio z prowadzonymi tu robotami górniczymi. Studenci Wydziału Górniczego mieli okazję porównania dawnych i współczesnych metod prowadzenia eksploatacji górniczej, zaś wszyscy uczestnicy rajdu mogli przekonać się o skali i znaczeniu górnictwa w rozwoju Dolnego Śląska. Chociaż świetność dawnych ośrodków górniczych jak Miedzianka czy Ciechanowice przeminęła bezpowrotnie, współcześnie wydobywanie rud miedzi jest nadal źródłem rozwoju niektórych dolnośląskich miast jak Legnica, Lubin, Głogów czy Polkowice.

W ramach zasadniczej działalności Studenckiego Koła Naukowego Wydziału Górniczego nawiązana została m.in. współpraca z Muzeum Kopalni Złota i Arsenu w Złotym Stoku, gdzie udokumentowane początki robót górniczych sięgają XIII w., a wydobywanie rud trwało z małymi przerwami do 1962 r. Do końca XVII w. jedynym celem robót górniczo-hutniczych było złoto, natomiast od początku

XVIII w. aż do czasu ich wstrzymania w 1962 r. była nim produkcja arseniku, a odzysk złota stał się działalnością uboczną. Złoty Stok posiadał duże znaczenie jako ośrodek postępu górniczego, w roku 1769 był siedzibą Wyższego Urzędu Górniczego dla całego Śląska. W niektórych okresach eksploatacji osiągnęto wielkość produkcji znaczącą w skali europejskiej.

Wiedza zdobywana przez studentów Wydziału Górniczego w trakcie zajęć dydaktycznych w połączeniu z pasją eksploracji dawnych wyrobisk pozwala na właściwe inwentaryzowanie i dokumentowanie zabytków górnictwa. Pierwszym etapem prac Koła w Złotym Stoku są badania prowadzone m.in. w doskonale zachowanej sztolni odwadniającej „Emanuel” pochodzącej z 1506 r. Sztolnia ta odwadniała wyrobiska górnicze na Górze Haniak – najstarszej eksploatowanej części złoża. Zachowane na ociosach sztolni ślady ręcznego urabiania skał, kręty przebieg wyrobiska świadczący o problemach z miernictwem i trudnościach urabiania, różnorodność stosowanej obudowy oraz inne ślady stosowanej tu techniki górniczej stanowią cenne źródło informacji o historycznych metodach eksploatacji podziemnej.

Studenckie Koło Naukowe Wydziału Górniczego łączy ludzi zainteresowanych nie tylko historią, lecz również współczesnością i przyszłością górnictwa w Polsce i w Świecie. Rozwijać można zarówno zainteresowania przyrodnicze – m.in. poszukiwanie minerałów, kartowanie geologiczne, badania promieniotwórczości naturalnej, jak techniczne czy historyczne.

W skład zarządu wyłonionego spośród członków Koła wchodzi studenci Wydziału Górniczego: prezes Piotr Rakowski, sekretarz Mariusz Ciechacki, skarbnik Andrzej Malik. Opiekę naukową nad działalnością Koła sprawują młodzi pracownicy Instytutu Górniczego, mgr inż. Elżbieta Liber-Madziarz, dr inż. Maciej Madziarz, dr Tadeusz Przylibski, mgr Paweł Zagożdżon. Honorowy patronat sprawuje Pani Dziekan prof. Monika Hardygóra.

Wszystkich zainteresowanych działalnością Studenckiego Koła Naukowego Wy-

działu Górniczego zapraszamy do współpracy. Kolejny Rajd Górniczy dla wszystkich lubiących przygodę i górskie wędrówki wyruszy rejon Gór Złotych jesienią tego roku.

*Elżbieta i Maciej Madziarz
Instytut Górniczego*

Macie co chcecie, czyli o... VII Rajdzie na PPT-cie!

Takoż i w tym roku dane nam było, ku radości żaków i Jego Wysokości Dziekana, spędzić dni kilka za górą, za rzeką.

Rzecz się dzieła w Teplicach nad Metuji (Czechy), od 14 do 16 maja A.D. MCMXCIX.

Był wieczór... ale dojechaliśmy na miejsce autokarem firmy „mhmhmmhmm”.

Po zażartych bojach o pokoje rozlokowaliśmy się i już pierwszej nocy zaczęliśmy rajd... (po dyskotekach). Następnego dnia przywitał nas deszczykiem, lecz mimo to ruszyliśmy na wspaniałe, skaliste, kręte szlaki Adrspasskeho Skalneho Mesta.

Przepiękne widoki chowających się, to znów ukazujących się szczytów sprawiały, że czuliśmy się wspaniale, a ziołowa „Beherovka” dopełniała idylli.

Dodatkową atrakcją, w której wzięli udział najwytrwalsi z nas, był rejs barką po jezioru. Po powrocie do pensjonatu czekała na nas jeszcze jedna atrakcja, którą była beczka z pobliskiego browaru.

Wspaniałe czeskie piwo „bezalkoholowe” umilało czas przy opiekaniu kielbas nad ogniskiem. Chóralne śpiewy, wesołe harce i skoki nad ogniem trwały aż do pierwszego (czeskiego) kura.

Ostatni dzień rajdowy spędziliśmy na poszukiwaniu Minotaura w pobliskim labiryncie (wysokość 700 m. n.p.m.) zwanym przez tubylców „Hornym labiryntem”.

Kontakt z Czechami zakończyliśmy w restauracji w Nachodzie.

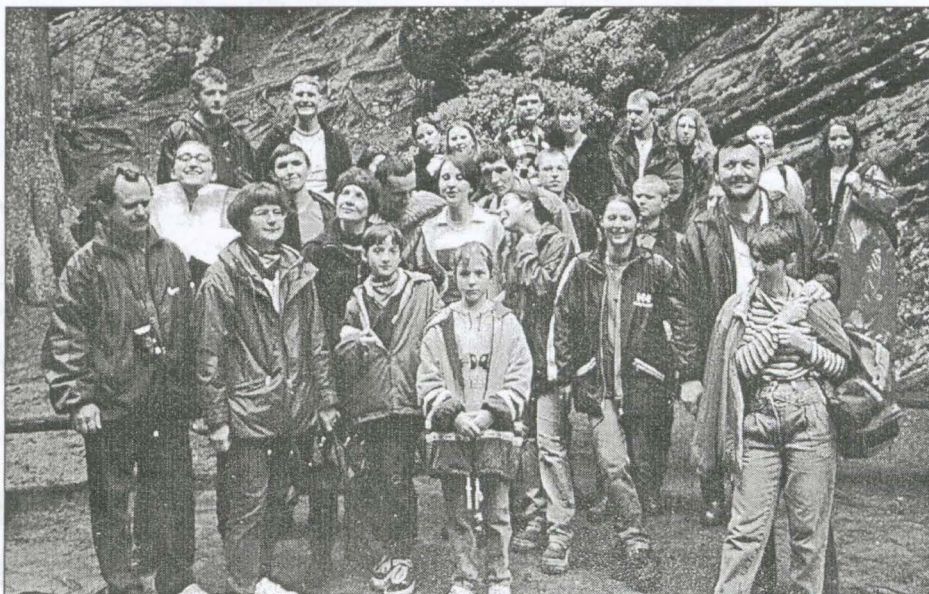
Przekazujemy te wrażenia, by Państwo wiedzieli, jak miło i radośnie spędzają czas żacy na PPT-cie.

Serdeczne podziękowania:

- Organizatorom za super rajd;
- Dziekanowi prof. R.Grząsiewiczowi za patronat;
- Dr W.Salejdzie za pomoc okazaną organizatorom;
- Wszystkim uczestnikom za miłą atmosferę.

Pełni nadziei oczekujemy następnego rajdu (już w październiku!).

ci, którzy byli.

Z ŻYCIA KOŁA PZITB

W dniu 15 marca 1999 odbyło się zabranie sprawozdawczo-wyborcze w kole Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa (PZITB) działającym przy Politechnice Wrocławskiej.

W skład władz weszli:

Przewodniczący Koła : Kol. Zygmunt Matkowski, I-2

Członkowie Zarządu Koła :

Kol. Piotr Berkowski, I-2 (wiceprzewodniczący)

Kol. Roman Szmigielski, I-14 (wiceprzewodniczący)

Kol. Jerzy Szołomicki, I-2 (sekretarz)

Kol. Stanisław Kowaliszyn, I-2 (skarbnik)

Kol. Józef Adamowski, I-2

Kol. Barbara Korzonek

Kol. Marek Kozów

Kol. Dominik Logoń, I-2

Kol. Monika Podworna, I-14

Kol. Wojciech Puła, I-10

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej : Kol. Jerzy Hoła, I-2

Członkowie Komisji Rewizyjnej : Kol. Andrzej Moczko, I-2, Kol. Czesław Rybak, I-10.

Wybory są okazją do przypomnienia historii koła, a także podstawowych celów i zadań stowarzyszenia. Koło PZITB jest najliczniejszym spośród stowarzyszeń naukowo-technicznych działających na Politechnice Wrocławskiej.

Związki PZITB z Politechniką Wrocławską datują się od momentu powstania we Wrocławiu oddziału w czerwcu 1948 r. Pierwszy zarząd Oddziału Wrocławskiego PZITB utworzony został głównie z ówczesnej kadry profesorskiej Politechniki Wrocławskiej. Były w tym gronie tak znane osoby jak profesorowie Tadeusz Broniewski, Stanisław Mielnicki czy Tadeusz Gabryszewski.

Koło PZITB przy Politechnice Wrocławskiej zawiązało się jednak dopiero 1 marca 1962 r. – początkowo jako Koło PZITB przy Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Wrocławskiej, a od 1966 r. – koło PZITB przy Politechnice Wrocławskiej. Pierwszym przewodniczącym został prof. Jędrzej Kuczyński. Obecnie Koło zrzesza przede wszystkim pracowników Instytutów: Budownictwa, Geotechniki i Inżynierii Lądowej.

Krajowy ruch stowarzyszeniowy inżynierów i techników budowlanych od swoich narodzin skupiał pracowników uczelni. Wynika to z potrzeby transmisji wiedzy teoretycznej w sferę praktyki. Następuje tu wymiana wiedzy, doświadczeń, upowszechnianie i praktyczna weryfikacja wyników.

Koło od początku istnienia miało wśród swoich zadań rozwój myśli technicznej i popularyzację działań stowarzyszenia w środowisku akademickim. Organizowano (od 1970 r.) konkursy na najlepszą pracę dyplomową czy Dni Budownictwa na Wydziale Budownictwa Lądowego i Wodnego. Piękną tradycją stały się spotkania jubileuszowe oraz honorujące w szczególności sposób dokonania i zasługi naszych seniorów. Powszechnie znany jest wkład członków Koła w organizowanie konferencji i seminariów naukowych. Szczególnie popularne są „konferencje krynickie” dotyczące naukowo-badawczych problemów budownictwa, a organizowane corocznie przez Komitet Nauki BZITB i Komitet Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN we współpracy z poszczególnymi uczelniami.

Pracownicy naukowcy Politechniki Wrocławskiej są głównymi animatorami życia stowarzyszeniowego w Oddziale Wrocławskim PZITB.

Podstawowym celem stowarzyszenia jest reprezentacja i obrona praw jego członków jako twórców rozwiązań inżynierskich z zakresu budownictwa: dbałość o właściwy poziom zawodowy i etyczny, godność osobistą i solidarność zawodową członków oraz podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych. Służą temu:

- organizowanie rzeczoznawstwa budowlanego,

- współdziałanie w nadawaniu w określonym przez prawo budowlane zakresie uprawnień budowlanych,
- współdziałanie w kształtowaniu prawidłowej informacji oraz rzetelnej opinii i oceny na tematy związane z budownictwem,
- rozciąganie opieki nad seniorami i młodą kadrami PZITB.

Członkowie stowarzyszenia zobowiązani są do przestrzegania postanowień statutu, regulaminów, uchwał władz i organów związku oraz zasad etyki i postępowania zgodnie z normami współżycia społecznego w Rzeczypospolitej.

W myśl *Ustawy o stowarzyszeniach* i statutu PZITB stowarzyszenie opiera swą działalność głównie na pracy społecznej członków, a do prowadzenia swoich spraw może zatrudnić pracowników etatowych. Jednakże autentycznych działaczy społecznych w stowarzyszeniu jest coraz mniej. Problemem stowarzyszenia jest niewielki procent prawdziwie zaangażowanych działaczy. Choć z punktu widzenia statutu organizacji i szerszych regulacji ustawowych dopuszczalne jest bierne członkostwo PZITB, znaczenie stowarzyszenia i koła wynika z zaangażowania osób aktywnych. Władze stowarzyszenia powinny częściej – zgodnie z ustawą – sięgać do opinii członków.

Fundusze PZITB są wspólną własnością wszystkich członków i pochodzą głównie:

- ze składek członkowskich,
- z wpływów z działalności statutowej,
- z dochodów z nieruchomości i ruchomości.

Gospodarowanie tymi funduszami, które powinny przede wszystkim służyć realizacji celów stowarzyszenia, podlega społecznej kontroli.

Warto przypomnieć wypowiedź prof. Władysława Kuczyńskiego o zasadach społecznego działania: „Obok zadań profesjonalnych do czołowej pozycji wzrasta troska o Dobre Obyczaje. To zagadnienie mieści się w kategoriach etyki, a więc wynika z potrzeb osobistego sumienia”. Skrót zasad etyki inżynierskiej można ująć następująco:

- używanie swojej wiedzy i zdolności do pomnażania dobra człowieka,
- uczciwe i bezstronne postępowanie oraz wierna służba społeczeństwu,
- wzrost kompetencji i prestiżu zawodu,
- zdobywanie szacunku.

Tak skrótowo ujęte reguły etyki inżyniera prowadzą konsekwentnie do trwałego pielęgnowania dobrych obyczajów w życiu i w codziennej pracy zawodowej, której hasłem przewodnim powinno być: „robić to co się mówi – mówić to co się myśli”.

*Informację przygotowali
dr inż. Zofia Zwierzchowska
oraz mgr inż. Monika Podworna.*

**Koło nr 1 PZITB
przy Politechnice Wrocławskiej**

Posiedzenie KRASP

W przeddzień spotkania rektorów z Papieżem, 6 czerwca, odbyło się w Warszawie posiedzenie Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Było to w pewnym sensie nawiązanie do tradycji, gdyż ta reprezentacja społeczności akademickiej została powołana do życia w akademickim kościele św. Anny w Krakowie tuż przed spotkaniem z Janem Pawłem II w dniu 7 czerwca 1997 roku. (Ówczesne kłótnie i spory o charakter KRASPU zostały wtedy zażegnane, m.in. dzięki prof. Mirosławowi Handkemu, który wtedy był rektorem AGH.)

Tym razem spotkano się w związku z zakończeniem kadencji i wyborami nowych władz Konferencji. Miejscem obrad była aula Politechniki Warszawskiej.

Gośćmi obrad byli prof. A. Pelczar (RGSzW), prof. M. Mossakowski (PAN), prof. K. Pawłowski (Konf. Rektorów Szkół Niepaństwowych), prof. W. Siwiński (UW, przewodniczący KRUP), a także wicepremier prof. L. Balcerowicz.

W pierwszej części spotkania odbyła się dyskusja na temat przygotowywanego *Prawa o szkolnictwie wyższym*. Minister zaprezentował założenia ministerialnej koncepcji. W dyskusji odniesiono się też do dwóch innych projektów uznając je za znacznie gorsze. Mimo krytycznych wobec ustawy głosów, głównie ze środowisk PAN (ustawa odbiera placówkom Akademii Nauk prawo do habilitowania), uczelni resortowych (np. akademie medyczne boją się utraty wpływu na politykę MZiOS) i wieloletowców (wiadomo), uznano, że jedyną możliwą drogą jest prowadzenie dalszych prac nad udoskonaleniem tego właśnie projektu. Prof. Handke odniósł się pozytywnie do tej propozycji.

Zapelowano o przyspieszenie prac nad ostateczną treścią ustawy. Mają one przebiegać dwutorowo: poprzez przygotowanie oficjalnych stanowisk uczelni (np. senatów) oraz poszczególnych konferencji rektorów, które będą analizować uwagi dotyczące ustawy.

Konieczność sprawnego działania wynika z groźby, że wejdą w życie zapisy konstytucyjne, które uniemożliwią pobieranie opłat za studia zaoczne, co z kolei doprowadziłoby wiele uczelni do krachu finansowego. Nowa ustawa MEN przewiduje zamiast tego opłaty za akredytację i weryfikację wiedzy.

• Ponadto min. Handke ustosunkował się jeszcze raz do „sprawy Anusza”: nie było jego intencją chronienie konkretnej osoby, natomiast prawnicy MEN byli zdania, że decyzja uczelni odbierającej dyplom była przedczesna. Najlepszym wyjaśnieniem intencji ministra jest proponowany w projekcie nowej ustawy zapis, który daje już uczelniom większe prawa w tym zakresie.

• Przewodniczący prof. Aleksander Koj zdał sprawę z działalności KRASPU w mijającej kadencji. Przyjęto jednogłośnie sprawozdanie, podobnie jak zmieniony regulamin KRASPU. Zrewidowano bowiem art. 1, co pozwala poszerzyć listę uczelni uprawnionych do uczestnictwa w konferencji: obecnie mogą tu należeć szkoły wyższe nie mające uprawnień do habilitowania, ale co najmniej muszą mieć prawo do doktoryzowania na 1 kierunku i 2 kierunki studiów.

• W wyborach na nową kadencję jedynym kandydatem na przewodniczącego był prof. Jerzy Woźnicki (rektor PW, dotychczasowy zastępca przewodniczącego KRASPU), który otrzymał 75 z 77 głosów. Jego zastępcami zostali prof. Franciszek Ziejka (rektor-elekt UJ), który dostał również 75 głosów i prof. Stefan Jurga z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (64 głosy).

Uczestnicy Konferencji po noclegu w Warszawie wyjechali autokarami do Torunia na spotkanie z Janem Pawłem II. □

Rektorzy szkół akademickich apelują do Rządu i Parlamentu Rzeczypospolitej o zmiany systemu finansowania szkolnictwa wyższego; oczekują zwiększenia nakładów budżetowych, stworzenia właściwych prawnych warunków działalności uczelni i możliwości łatwiejszego uzyskiwania środków ze źródeł pozabudżetowych

Uchwała

Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

z dnia 6 czerwca 1999 r.

W ciągu ostatnich dziewięciu lat polskie państwowe szkoły wyższe przeszły proces gruntownej transformacji dostosowując się do wymogów gospodarki rynkowej: prawie trzykrotnie wzrosła liczba kształconych studentów przy praktycznie niezmiennym poziomie zatrudnienia nauczycieli akademickich, poszerzona została oferta edukacyjna, nastąpiła zmiana systemu wewnętrznego zarządzania uczelniami połączona z daleko idącą decentralizacją finansową, rozwinęły się nowe kierunki badań. Wszystko to nastąpiło bez specjalnych rządowych programów pomocowych, a nawet w warunkach utrzymującego się na uczelniach znaczącego deficytu nakładów finansowych państwa przeznaczonych na szkolnictwo wyższe. Ocenia się, że środki na inwestycje i remonty nie pokrywają nawet 10% potrzeb, a niskie płace prowadzą do odpływu wartościowej kadry i zmuszają nauczycieli akademickich do szukania dodatkowych źródeł dochodu z uszczerbkiem dla badań naukowych i działalności dydaktycznej. Chroniczne niedofinansowanie uczelni uniemożliwia utrzymanie na odpowiednim poziomie zaplecza laboratoryjnego i technicznego oraz zagraża obniżaniem jakości kształcenia i utrudnia dostęp do studiów wbrew rosnącym potrzebom edukacyjnym polskiej młodzieży. Nakłady państwa na szkoły wyższe w Polsce w przeliczeniu na jednego studenta należą do najniższych w Europie, co w dłuższej perspektywie musi się odbić negatywnie na rozwoju cywilizacyjnym kraju.

W poczuciu odpowiedzialności za poziom wykształcenia polskiego społeczeństwa rektorzy szkół akademickich apelują do Rządu i Parlamentu Rzeczypospolitej o podjęcie pilnych działań, które usuną te zagrożenia. Oczekujemy zmiany systemu finansowania szkolnictwa wyższego oraz zwiększenia nakładów budżetowych w proporcji do rosnących zadań uczelni, ale jednocześnie stworzenia właściwych prawnych warunków działalności uczelni i możliwości łatwiejszego uzyskiwania środków ze źródeł pozabudżetowych. Apelujemy o przyspieszenie prac nad *Ustawą o szkołach wyższych* ze szczególnym uwzględnieniem uregulowania prawnego „odpłatności za niektóre usługi edukacyjne” zgodnie z nową Konstytucją RP. Sprawa ta nie tylko budzi niepokój środowiska akademickiego wobec zbliżającego się w październiku br. terminu dostosowania przepisów wykonawczych do postanowień Konstytucji, ale także ma istotne znaczenie ekonomiczne dla publicznych szkół wyższych, aktualnie osiągających od 10 do 50% swych przychodów z opłat za studia. Liczymy na to, że nowa ustawa zapewni autonomię i wysoki poziom kształcenia oraz poszerzy ramy funkcjonowania uczelni publicznych przynosząc gwarancje rozwoju edukacji na poziomie akademickim stosownie do aspiracji Polski wśród narodów Europy. □

TEMPUS -ACT – Final Meeting

W dniach 2-6 czerwca odbyło się spotkanie realizatorów kończącego się projektu ACT MJEP-11503 programu TEMPUS. Podsumowano w ten sposób 8 lat współpracy z akademickimi ośrodkami Europy. W 1991 roku, kiedy podjęto tę inicjatywę, drzwi do Unii Europejskiej dopiero się uchylały. Koordynatorem pierwszego projektu (TEMPUS-INPUT) ze strony PWr był prof. Ludwik Komorowski (obecnie prorektor-elekt), którego wspierali pełnomocnicy na poszczególnych wydziałach.

Rolę gospodarza spotkania pełnił kierujący realizacją projektu ACT prof. Andrzej Radosz.

Podkreślił on, że zamknięcie TEMPUSa oznacza przejście na bardziej partnerski etap współpracy: od roku Politechnika Wrocławska uczestniczy w SOKRATESie – programie przeznaczonym dla członków Unii Europejskiej i krajów stowarzyszonych. Symbolem tych przemian jest nie tylko rosnący wiek uczestników spotkań. Ponadto, jak żartował prof. Radosz, grono pracowników zaangażowanych w wymianę międzynarodową doznało licznych awansów: niektórzy zostali dziekanami, inni – prorektorami, zaś on sam... dostał pokój na wyższym piętrze budynku. A jest jeszcze parę pięter do zdobycia! Być może miał na myśli obiecujący program Leonardo, w ramach którego możliwa będzie wymiana uczestników praktyk zawodowych. Już teraz można się o nie ubiegać!!

Obecny na spotkaniu JM Rektor podkreślił rolę kontaktów międzynarodowych i odwołał się do postaci Mikołaja Kopernika, którym wzorcowy student programu międzynarodowego wyjechał niegdyś z Uniwersytetu Jagiellońskiego by kształcić się w Padwie i Bolonii.

Ze strony przedstawiciela Horsens Polytechnic (Dania) padły słowa uznania dla polskich realizatorów programu, usłyszeliśmy

też wysoką ocenę studentów wyjeżdżających z PWr do krajów europejskich – osiągnęli oni nie tylko dobre wyniki w nauce, okazali się też mili i uprzejmi. Nie była to wypowiedź odosobniona – również reprezentanci innych uczelni przychylali się do tego poglądu.

System kształcenia na Politechnice Wrocławskiej ceni sobie dr Graham Harrison (Staffordshire University), który już od dwóch lat przysyła tu studentów. Przyznaje, że oferowany poziom kształcenia jest bardzo dobry przy relatywnie niskich kosztach.

Prof. Ludwik Komorowski wyraził radość ze spotkania z gronem osób, które osiągnęły spektakularny zbiorowy sukces. Podkreślił potrzebę kontynuowania kontaktów, choćby w płaszczyźnie przyjacielskiej.

Dr Andrzej Moczko (Wydz. BLiW) zaprosił wszystkich obecnych, by wzięli udział w uroczystym wkopaniu upamiętniającego program TEMPUS drzewka na dziedzińcu wewnętrznym Gmachu Głównego. (Zdjęcie na okładce pokazuje prof. Komorowskiego przy pracy.)

Dalsza część spotkania odbyła się w Karpaczu. Piękna pogoda, możliwość korzystania z atrakcji turystycznych i doświadczenie współpracy uczestników spotkania były i tym razem gwarancją sukcesu.

Z zainteresowaniem wysłuchano szeregu wystąpień. Pierwsze z nich, wygłoszone przez prof. Andrzeja Radosza, było prezentacją rozwoju współpracy i realizacji projektu ACT.

Liczne referaty oparto na własnych doświadczeniach ze współpracy. Dr Roman Pietroń omówił rozwijany na PWr system punktów kredytowych. Dr Ludwik Kuźniarz zaprezentował swój projekt przenoszenia doświadczeń do SOKRATESa (dotychczasowy dorobek zaowocował projektem zgłoszonym do 5. Programu Ra-

mowego). Dr Krystyna Szcześniak przedstawiła efekty działalności pracowników Wydziału Budownictwa w prowadzeniu projektów francuskich studentów. Wyraziła przy tym pogląd, że wchodzący program SOKRATES będzie umożliwiał organizowanie praktyk studenckich i prac dyplomowych, a więc zajęć, które mają bardziej indywidualny charakter. Prof. Teresa Orłowska-Kowalska mówiła o projekcie realizowanym na Wydziale Elektrycznym, a zakończonym wdrożeniem dwustopniowego systemu studiów.

Pani Jadwiga Dobrowolska-Dyrcz (Dział Współpracy Międzynarodowej PWr) przedstawiła wdrożenie programu SOKRATES. Zastanawiano się też nad ogólnymi mechanizmami funkcjonowania programów międzynarodowych.

Prof. Jerzy Świątek zaprezentował spojrzenie dziekana wydziału, który stara się swoim studentom ułatwić korzystanie z możliwości wymiany międzynarodowej, zaś prof. Ludwik Komorowski podkreślał, że należy szukać formuły współpracy podtrzymującej dawne kontakty, ponieważ partnerskie programy nie premiuje wielostronnej wymiany. Podobne problemy dostrzegł przedstawiciel Uniwersytetu w Bristolu: pewne niedogodności w finansowaniu mogą wpływać niekorzystnie na istniejącą współpracę.

Kilka referatów dotyczyło szans, jakie do dydaktyki wprowadzają nowe techniki. Np. pan Jusri De Vries z Uniwersytetu w Helsinkach przedstawiał swój projekt pilotażowy dotyczący technik służących kształceniu na odległość (distance learning), zaś pan Peter Van Everbroeck (Karel dr Grote Hogeschool z Belgii) prezentował etapy rozwoju metod wizualizacji tablic, map itp. – aż do elektronicznych technik tworzenia i modyfikacji obrazu.

Wszyscy uczestnicy spotkania szczególnie wysoko ocenili sesję studencką. Bardzo różnorodne co do charakteru i prezentowanych treści wystąpienia młodych ludzi świadczyły, że dla tego pokolenia kontakty w skali Europy są oczywistym elementem kariery zawodowej. Co równie ważne, studenci umieli dobrze wykorzystać daną im szansę zarówno kształcąc się zawodowo, jak poznając miejscową kulturę i nawiązując nieformalne kontakty.

O swoich doświadczeniach w Finlandii (University of Oulu) mówiła studentka architektury PWr Monika Gasperowicz, a Jacek Kowalczyk – student Wydz. Budownictwa o pobycie w Danii (Horsens Polytechnic). Wrażenia z naszej uczelni prezentowali Stéphane Schneider (EUDIL, Francja), który na tle szerszych wrażeń z Polski omawiał projekty trzech Francuzów robiących prace na Wydziale Budownictwa oraz Christian Vogt (BTU Cottbus), który poza pracą z inżynierii środowiska (nadzorowaną przez dr J. Kuropkę) głęboko przeżył zetknięcie z duszpasterstwem akademickim dominikanów.

Ta różnorodność osobowości studenckich była w pewnym stopniu egzemplifikacją problemu poruszonego przez pana Johna McGuire'a (Glasgow Caledonian University), który w referacie „The inter-personal meets the cross-cultural” podkreślił potrzebę wyjścia poza stereotypowe kontakty pomiędzy dydaktykiem i studentem. Pierwszy kontakt z osobą o odmiennej tradycji kulturowej może utrudnić zdolność rozpoznania jej indywidualnych walorów intelektualnych. Postulował zatem, by inwestować w kadrę nauczycieli akademickich, których doświadczenie we współpracy przy wymianie międzynarodowej decyduje o osiągniętych wynikach.

Nie jesteśmy w stanie przedstawić wszystkich prezentacji tego bogatego w wydarzenia spotkania. Nie da się też streścić wątków kulturalnej dyskusji. Do bardzo miłych wniosków z kontaktów należy zaliczyć bardzo wysoką ocenę zespołu, który realizował program TEMPUS na PWr. Potwierdzeniem tego faktu jest artykuł opracowany przez holenderskiego dziennikarza w piśmie European Training Foundation, tj. głównej agencji europejskiej zarządzającej TEMPUSEm (znajdującej się w Turynie) oraz najwyż-

sze notowania. Radość budzi też fakt, że liczba 600 studentów, którzy skorzystali z TEMPUSa, to już „ilość, która przeszła w jakość”.

Takie optymistyczne fakty nie mogą przysłaniać nam problemów, jakie ma kadra uczelni europejskich. Niektóre z nich są zamykane z braku studentów, a zasłużona kadra przechodzi na przyspieszoną emeryturę, lub... ubiega się o stanowisko *visiting professor* na uczelniach krajów wschodnioeuropejskich.

Uczelnie polskie mogą natomiast wkrótce napotkać na dodatkowy problem – bilansowanie wymiany: jeśli nie znajdą się na Zachodzie kandydaci na wyjazd do Polski, będzie nam trudno wysłać za granicę własnych studentów. (Pierwsze trudności tego typu zaczęło się od Anglii, ale podobnie będzie z innymi krajami.)

Na koniec należałoby powiedzieć, że spotkanie kończące program TEMPUS spełniło bardzo ważne zadanie: uświadomiło pracownikom PWr skalę osiągnięć w dziedzinie wymiany międzynarodowej. „Pracujemy tu, a nie wiemy, jakie wspaniałe rzeczy robi kadra Politechniki Wrocławskiej.” – mówili sami zainteresowani słuchając prezentacji. (mk)

Szanowni Państwo, cóż to była za impreza!

Z rozkoszy jeden z gości nawet dostał zeza.

A gdy samolot go unosił w obce kraje,

Łkał: „Mr. Radosz, nie chcę jechać! Ja zostaję!”

profesor Radosz po cichutku tykał łzy

I myślał: „Stary, czy cię spotkam jeszcze, czy...”

(z poezji ludowej)

KBN KOMITET BADAŃ NAUKOWYCH

INFORMACJE

1. Obrady Komitetu

W dniu 19 maja 1999 r. odbyły się obrady KBN, którym przewodniczył Przewodniczący Komitetu prof. Andrzej Wiszniewski. Na wstępie powitał on panią min. Franciszkę Cegielską - Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, powołaną przez premiera - obok min. Andrzeja Zakrzewskiego, Ministra Kultury i Sztuki - na członka Komitetu Badań Naukowych.

Przewodniczący poinformował, że prof. Bogdan Ney został przewodniczącym Państwowej Rady Gospodarki Przestrzennej.

• Komitet jednomyślnie zaakceptował wniosek o ustanowienie Projektu Badawczego Zamawianego „Polska na przełomie tysiącleci”. Na cztery wyodrębnione w projekcie tematy przeznaczono 3 mln zł.

Jeden z nich to „Ziemie polskie w XIX wieku. Polityka Rosji, Prus i Austrii jako czynnik sprawczy stosunków w Europie. Wkład Polaków w odkrywanie świata, budowę cywilizacji technicznej i kształtowanie nowoczesnej kultury” (500.000 zł).

• Pozytywne oceny zespołów uzyskało też 6 z 12 wniosków o ustanowienie projektów celowych zamawianych zgłoszonych do XIX konkursu. Komitet zaakceptował 5 wniosków (szósty będzie rozpatrywany na kolejnym posiedzeniu). Dwa były wnioskowane przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

Wniosek Ministra Gospodarki dotyczył projektów:

▪ PCZ 01/19 „Zagospodarowanie szlamów i pyłów z procesów surowcowych hutnictwa żelaza w celu dostosowania branży do standardów ekologicznych Unii Europejskiej”,

▪ PCZ 10/19 „Opracowanie technologii i systemu utylizacji odpadów zawierających nieorganiczne włókna sztuczne”,

zaś Marszałek Sejmu Zachodnio-Pomorskiego zaproponował

▪ PCZ 11/19 „Ekologiczne zastosowanie technik i technologii próżniowych”.

• Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej przedstawił projekt zmiany uchwały KBN nr 2/99 z 20 stycznia br. w sprawie podziału środków finansowych na tegoroczną współpracę zagraniczną PAN. Komitet zaakceptował jednomyślnie uchwałę przyznając dodatkowo 94.907 zł. Z braku quorum uchwała będzie obowiązywać po przeprowadzeniu głosowania obiegowego.

• Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej zaproponował też zmianę uchwały w sprawie kryteriów i trybu dofinansowania polskich zespołów naukowych ubiegających się o udział w projektach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej w latach 1999 - 2002. Ponieważ Przewodniczący KBN zaaprobował wniosek Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN, by dofinansować działalność Krajowego Punktu Kontaktowego (KPK) w 5. Programie Ramowym UE i 24 inne wnioski o dofinansowanie działalności regionalnych lub branżowych punktów kontaktowych, uznano konieczność podwyższenia kwoty przewidzianej na realizację wymienionych zadań w roku bieżącym z 500.000 zł do 900.000 zł oraz wyraźniejszego określenia struktury sieci tych punktów.

• Prof. Andrzej Wiszniewski zreferował projekt ustalenia limitów dla zespołów komisji Komitetu w XVII konkursie badawczym.

Komitet jednomyślnie zaakceptował przedstawiony projekt.

A oto jak wygląda podział środków finansowych między zespoły w pierwszym roku (1999) finansowania projektów badawczych z XVII konkursu:

ZESPÓŁ	UDZIAŁ ZESPOŁU W KWOCIE OGÓLEM NA I ROK FINANSOWANIA	KWOTA DLA ZESPOŁÓW NA I ROK (1999) FINANSOWANIA GRANTÓW (bez proj. promot. i mł. badaczy)
H01	3,76%	1 316 000 zł
H02	3,80%	1 330 000 zł
P03	5,98%	2 093 000 zł
P04	9,02%	3 157 000 zł
P05	17,20%	6 020 000 zł
P06	10,43%	3 650 500 zł
KBP	50,19%	17 566 500 zł
T07	7,48%	2 618 000 zł
T08	7,20%	2 520 000 zł
T09	8,72%	3 052 000 zł
T10	4,66%	1 631 000 zł
T11	7,34%	2 569 000 zł
T12	9,80%	3 430 000 zł
T00	4,61%	1 613 500 zł
KBS	49,81%	17 433 500 zł
OGÓLEM	100,00%	35 000 000 zł

• Komitet po uzyskaniu informacji od Komisji Europejskiej, że Polska może przeznaczyć 74,65 mln euro ze środków programu PHARE na pokrycie części swojej składki do budżetu 5. Programu Ramowego UE zaproponował następujący podział na poszczególne lata:

- rok 1999 - 10,00 mln euro
- rok 2000 - 16,00 mln euro
- rok 2001 - 22,00 mln euro
- rok 2002 - 26,65 mln euro.

• Komitet przyjął postulat Polskiego Towarzystwa Promieniowania Synchrotronowego w sprawie przystąpienia Polski do Europejskiego Centrum Promieniowania Synchrotronowego w Grenoble. Wyrażono w ten sposób intencję przystąpienia Polski do ESFR, określono sposób finansowania i upoważniono urząd KBN do prowadzenia starań o uzyskanie przez PTPS członkostwa ESFR.

• Sekretarz KBN dr Jan Krzysztof Frąckowiak przedstawił projekt zmiany ustawy o Komitecie Badań Naukowych.

2. Regionalne Punkty Kontaktowe

Informujemy, że lista adresów Regionalnych Punktów Kontaktowych w 5. Programie Ramowym UE jest dostępna w Internecie pod adresem: <http://www.kbn.gov.pl/VPR/contact/region.html>

Poniżej podajemy adres wrocławskiego Punktu Kontaktowego: Politechnika Wrocławska, Wrocławskie Centrum Transferu Technologii, Wybrzeże Wyspiańskiego 27, 50-370 Wrocław

- mgr inż. Grzegorz Gromada
gromada@itma.pwr.wroc.pl
- mgr inż. Joanna Basztura
joannab@itma.pwr.wroc.pl
- mgr inż. Szymon Kubik
kubik@itma.pwr.wroc.pl
wctt@itma.pwr.wroc.pl
tel. (71) 320 33 18, fax (71) 320 39 48

3. Dotacje dla szkół wyższych

Zostały już określone dotacje podmiotowe dla szkół wyższych. Politechniki ogółem mają otrzymać kwotę 155 453 454 zł, w tym na badania własne – 72 963 000 zł. Z planowanych środków na dofinansowanie szkół wyższych w 1999 roku dla Politechniki Wrocławskiej przewidziano 21 494 254 zł, w tym na badania własne – 9 093 000 zł. Informacje na temat planowanych dotacji dla wszystkich szkół wyższych dostępne są w Internecie pod adresami:

- http://www.kbn.gov.pl/finauki98/1999/szk_wyz.html
- <http://www.kbn.gov.pl/finauki98/1999/kołos/pol/html>

4. Program COST

W dniach 27 i 28 maja br. odbyło się w Centrum Konferencyjnym „Warszawianka” w Jachrance pod Warszawą 136. posiedzenie Komitetu Wyższych Przedstawicieli (CSO) Europejskiego Programu Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych (European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research - COST). W obradach wzięło udział ponad 70 osób z 25 krajów, m. in.: David Neligan, dyrektor generalny Dyrekcji Generalnej D - Research - Energy - Transport Rady Unii Europejskiej, Gösta Diehl, przewodniczący CSO, Technology Development Centre (TEKES, Finlandia), dr Jan Krzysztof Frąckowiak, Sekretarz KBN, Podsekretarz Stanu w uKBN.

Europejski Program Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych (COST) umożliwia koordynację na szczeblu europejskim przedsięwzięć badawczych o określonej tematyce, prowadzonych w różnych krajach w ramach tak zwanych Akcji COST, które obejmują wiele pojedynczych projektów, mających wspólny cel ogólny. Akcja trwa średnio 5 lat i obejmuje przeciętnie uczestników z dwunastu krajów członkowskich.

COST powstał w 1971 roku na mocy rezolucji ministrów odpowiedzialnych za sprawy nauki i techniki. Członkami programu COST jest 28 państw. Znaczącą rolę w jego działalności odgrywa Komisja Wspólnot Europejskich. COST jednak nie jest programem wspólnotowym.

Program COST ukierunkowany jest na prowadzenie badań podstawowych oraz prac badawczych, stanowiących pomost między badaniami podstawowymi a pracami rozwojowymi.

Akcje COST dotyczą zwykle:

- zagadnień globalnych,
- dziedzin interesujących większość krajów członkowskich,
- obszarów, w których niezbędna jest szczególnie bliska współpraca.

Obszar zainteresowania obecnie obejmuje 16 dziedzin. Wśród nich są: informatyka, telekomunikacja, badania materiałowe, transport, ochrona środowiska, nauki społeczne, inżynieria budowlana, chemia, fizyka.

□ Bliższych informacji o programie udziela Krajowy Koordynator COST: Marek Zdanowski, Komitet Badań Naukowych, ul. Wspólna 1/3, Warszawa 53, tel. (0 22) 628 32 89, fax. (0 22) 628 35 34, e-mail: mzdanows@kbn.gov.pl □

Spotkanie z szefem KBN

14 maja gościem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” był prof. Andrzej Wiszniewski, przewodniczący KBN. Podczas otwartego posiedzenia KZ omówił działalność Komitetu Badań Naukowych i odpowiadał na pytania. Podkreślił specyfikę placówki, która jest połączeniem instytucji rządowej (w skład jej struktur wchodzi 5 ministrów) i ciała wybieralnego.

Obecnie działalność statutowa i badania własne pochłaniają około 50% budżetu nauki, około 30% środków rozdziela się w drodze konkursów na projekty badawcze. Mniejsze kwoty przeznacza się na inwestycje budowlane i aparaturowe oraz na działalność ogólnotechniczną. KBN finansuje też polskie instytucje naukowe działające za granicą.

Prof. Wiszniewski jest zwolennikiem zmniejszenia podziału dystrybuowanych środków na odrębne „strumienie”, ponieważ uważa, że decyzje finansowe powinny podejmować bezpośrednio zainteresowani.

Podział środków na działalność statutową odbywa się trójstopniowo:

1° Podział pierwotny na dziedziny naukowe (12 odpowiadających poszczególnym dziedzinom nauk + problematyka obronności kraju) był długo odbiciem bazowego podziału przyjętego w 1990 roku. Korygowano wskaźniki tylko o współczynnik inflacji. Obecnie uzależniono skalę finansowania od liczebności kadry pracującej w danej dziedzinie oraz kosztowności badań. Uwzględnianie tego czynnika jest sprawą dyskusyjną. Ogólnie uważa się, że decyzje o podziale środków na tym szczeblu powinny wynikać z założeń politycznych państwa.

2° Podział pierwotny „bis” dokonuje podziału pieniędzy pomiędzy szkolnictwo wyższe i pozostałe placówki naukowe. Szkolnictwo wyższe miało dotąd trudniejszy dostęp do środków z KBN, jednakże czerpało środki również z MEN. Instytuty PAN mogły liczyć tylko na KBN. Dlatego zmiana proporcji następuje etapami. W tym roku zwiększono pulę dla szkolnictwa wyższego o 15% i fundusz na badania własne o 15%, podczas gdy środki dla PAN wzrosły o 10%.

3° Podział wtórny polega na przyznawaniu środków poszczególnym instytucjom w ramach każdej ze ścieżek. Można powiedzieć, że dotąd robiono to prawie uznaniowo, ponieważ nadawane kategorie (A do D) nie wynikały z precyzyjnych kryteriów. Obecnie poszukuje się takich zobiektywizowanych wskaźników *produktywności naukowej*, które oddawałyby osiągnięcia w przeliczeniu na pojedynczego pracownika naukowego. Choć nie udało się jeszcze zrealizować w pełni tych zamierzeń, dalsze lata przyniosą poprawę.

Środki finansowe na granty dzieli się najpierw między „badania podstawowe” i „stosowane” w proporcji bliskiej 1:1. Szczegółowe decyzje podejmuje przewodniczący. Przy tej okazji wypływa zwykle problem, czy należy finansować takie badania z dziedziny technicznych, które są bliskie zastosowań praktycznych. Odpowiedzią KBN jest konieczność wspierania projektów celowych, które dają szansę tworzenia użytecznych aplikacji. Dlatego pula środków na **projekty celowe** wzrosła o 20%.

KBN ponosi też poważne **wydatki na organizacje międzynarodowe**. Ostatnio zredukowano je do około 1/3.

Są oczywiście ważne i potrzebne wydatki, np. na 5. Program Ramowy, w tym także na dofinansowanie zespołów, które uzyskują granty i na „nagrody pocieszenia” dla tych, którzy złożyli wnioski, ale nie wygrali.

Prof. Wiszniewski jest zdania, że w przyszłym roku (podobnie jak w tym) można oczekiwać 6% przyrostu funduszy. Dlatego też KBN wnioskuje o 0,8% PKB na naukę, ale już pula 0,5% PKB byłaby atrakcyjną ofertą. (mk)

Na Uniwersytecie Wrocławskim

Honorowe immatrykulacje

Sześćdziesiąt lat temu, relegowano siedemnastu studentów polskich z Uniwersytetu Wrocławskiego tylko za to, że byli Polakami. Obecne władze tej uczelni na wniosek Towarzystwa Miłośników Wrocławia postanowiły naprawić krzywdę, którą uczyniono tym osobom. W Sali Senatu UWr w dniu 10 czerwca 1999 r. odbyła się uroczystość wręczenia trzem żyjącym uczestnikom tego wydarzenia dyplomów honorowej immatrykulacji oraz Złotych Medalii UWr, które zostały im przyznane przez Senat, na posiedzeniu 26 maja br.

Rektor prof. Roman Duda witając zebranych stwierdził, że jest to spotkanie z historią. Nakreślił sytuację, w jakiej działał Uniwersytet w latach międzywojennych. Podkreślił, że Polacy studiowali tu w atmosferze narastającej wrogości. Przedstawił życiorysy trojga byłych studentów:

- Lutosławy Malczewskiej (Wydział Filozoficzny),
- Mariana Horsta (Wydział Medyczny),
- Jana Marszołka (Wydział Prawa).

Pani L. Malczewska urodziła się we Wrocławiu. Była córką znanego na działacza plebiscytowego na Śląsku Opolskim, aktywnego również w okresie międzywojennym. W owym czasie, była jedyną kobietą wśród polskich studentów UWr. Po wojnie powróciła do Opola, ukończyła studia i pracowała jako dziennikarka. Obaj panowie: M. Horst (urodzony w Zakrzewie, pow. Złotowski) i J. Mar-

szołek (urodzony w Opolu), ukończyli polskie gimnazjum w Bytomiu. W czasie wojny wcielono ich do Wehrmachtu, choć M. Horsta wkrótce zwolniono, jako niegodnego noszenia niemieckiego munduru. Po wojnie obaj ukończyli studia w Polsce zgodnie z kierunkiem obranym przed wojną i podjęli pracę. Wszyscy troje byli członkami Związku Polaków w Niemczech i innych organizacji i stowarzyszeń polskich, w tym: Związku Akademików Polaków w Niemczech (M. Horst, J. Marszołek) i Związku Akademików Górnoślązaków „Silesia Superior” (L. Malczewska).

Aktu honorowej immatrykulacji, pierwszej w dziejach UWr, dokonał prorektor Andrzej Witkowski. Podkreślił, że jest to zadośćuczynienie, które po sześćdziesięciu latach spełnia uczelnia wobec swoich studentów. Po akcie ślubowania bohaterowie spotkania zostali pełnoprawnymi studentami Uniwersytetu Wrocławskiego. Wręczono im również medale i piękne bukiety róż.

Pani Lutosława Malczewska dziękując za wyróżnienie stwierdziła, że „ludzie spod znaku Rodła, do których się zalicza, zawsze głęboko przeżywają, gdy się ich jeszcze dostrzeżę”. Głos zabrał także pan Marian Horst, który wspominał okoliczności wyrzucenia ich z uczelni i swojego powrotu do Polski po ukończeniu wojny (z Berlina szedł wraz z rodziną pieszo przez 21 dni). Dziękując Rektorowi za miłe przyjęcie wyraził satysfakcję, że wytrwali i wygrali.

Po zakończeniu uroczystości w Sali Senatu, Rektor oprowadził honorowych gości i towarzyszące im osoby z TMW po gmachu Uniwersytetu.

Pobyty gości we Wrocławiu zakończyły dwa spotkania. Pierwsze odbyło się w siedzibie Towarzystwa Miłośników Wrocławia, drugie – w galerii Słowo i Obraz.

Poniżej publikujemy okolicznościowy tekst prezesa TMW Leonarda Smolki.

W 60 rocznicę relegowania studentów polskich z Uniwersytetu Wrocławskiego

Zdarzenie to było przejawem wzrostu antagonizmu polsko-niemieckiego w ostatnich miesiącach pokoju. Stanowiło element łańcuchowej reakcji rozpoczętej w lutym 1939 r. pobiciem i wydalaniem studentów polskich z Politechniki Gdańskiej, na co studenci Uniwersytetu w Poznaniu odpowiedzieli bojkotem studiujących tam Niemców. W maju 1939 r. studenci polscy we Wrocławiu nie uzyskali zgody na umieszczenie polskiego napisu na nagrobku zmarłego wtedy studenta prawa Jana Wardzyńskiego. Nieprzyjazna Polakom aura święć miała tryumfy także na samej uczelni. W dniu 9 czerwca na każdym wydziale doszło do antypolskich ekscesów. Na przykład w Collegium Anatomicum na tablicy ogłoszeń pojawił się apel organizacji National-Sozialistischer Studentenbund w sprawie podjęcia wszelkich kroków celem uniemożliwienia studentom – członkom polskiej mniejszości narodowej dalszych studiów, a także obwieszczenie zakazujące 21 Polakom wstępu do Uniwersytetu. W dniu następnym, 10 czerwca, w Auli Leopoldyńskiej, w narodowo-socjalistycznej scenarii, z udziałem władz rektorskich i dziekańskich, profesorów i docentów, odbyło się zebranie studentów niemieckich, podczas którego wygłoszono przemówienia-obelgi, pod adresem polskich studentów, narodu i państwa. Odczytano też rezolucję zabraniającą studentom polskim wstępu w mury Uniwersytetu, choć wśród studentów i profesury niemieckiej znaleźli się i tacy, którzy nie podzielali jej treści.

Studenci polscy odpowiedzieli na powyższą sytuację zebraniem protestacyjnym w jednej z sal wykładowych przy ul. Szewskiej 48. Student Wydziału Filozoficznego Jan Gałązka w swoim wystąpieniu dał wyraz przekonaniu, iż „przyjdzie i taki czas, kiedy będziemy mieli okazję do ukończenia naszych studiów na tej, ale wtedy już polskiej uczelni”. Interweniując potem u rektora Martina Stämmlera, profesora anatomii patologicznej, studenci dowiedzie-

li się, że w całej sprawie rektor i Senat uczelni nie są rzekomo winni, że to National-Sozialistischer Studentenbund powinien być adresatem odwołania. W siedzibie tego związku przy ul. Św. Jadwigi Studentenschaftsführer Bendt, oficer Gestapo, przyjął delegację polskich studentów na stojąco oświadczając, że posłuszeństwo wobec władz państwowych jest psim obowiązkiem. Jednocześnie w Bursie ZAPwN (przy obecnej ul. Kościuszki 90) Gestapo przeprowadziło rewizję. Zarówno interwencje studentów polskich we Wrocławiu jak i Centrali Związku Polaków w Niemczech u najwyższych władz Rzeszy, a także protesty prasy polskiej w Niemczech (opolskich „Nowin Codziennych”, „Dziennika Berlińskiego”, „Głosu Pogranicza i Kaszub”) i w Polsce (np. katowickiej „Polonii”, „Polski Zachodniej” i „Frontu Zachodniego”) nie dały rezultatu.

Wśród relegowanych znaleźli się studenci Wydziału Medycznego (Leon Chodera, Józef Czech, Franciszek Grzesik, Marian Horst, Stefan Woźniak, Adolf Warzok, Paweł Kasperek, Gerard Tomecha), Wydziału Prawa (Alojzy Kowal, Franciszek Malek, Jan Marszołek, Antoni Pisarczyk, Paweł Czech, Gerard Spisla), Wydziału Filozoficznego (Jan Gałązka, Władysław Planetorz, Bronisław Thomas, Lutosława Malczewska, Franciszek Lengowski), nauk przyrodniczych (Adam Sischa) i rolnych (Franciszek Klima). Pięciu spośród nich zginęło w obozach i więzieniach niemieckich, o kilku brak wiadomości, a ośmiu ukończyło studia w Polsce po II wojnie światowej. Komentując czas, który upłynął od relegowania w 1939 r. do ponownej immatrykulacji w 1946 r., Adolf Warzok konstatawał: „Na jakież kruchych podstawach opierał się mit o „tysiącletniej Trzeciej Rzeszy”, jak złudne okazały się nadzieje tych, którzy hojnie szafując słowem „nigdy” siłą usuwali nas owego czerwca z sal wykładowych za to, że mieliśmy odwagę być Polakami. Nigdy więcej polska stopa nie miała mieć prawa wstępu w progi Uniwersytetu Wrocławskiego, nigdy już Polacy nie mieli tu mieć prawa do nauki”.

Stało się inaczej.

Leonard Smolka

Dziesięć lat temu

Wrocław— Wiesbaden

Dziesięć lat temu, równocześnie z podpisaniem umowy o partnerstwie miast: Wiesbaden i Wrocławia nawiązano kontakty pomiędzy Politechniką Wrocławską i Fachhochschule Wiesbaden. Już od tego momentu rozpoczęła się wymiana studentów Wydziałów Architektury tych uczelni. Oficjalną umowę międzyuczelnianą podpisano w Idstein, małym uroczym miasteczku Hesji. Tam też odbyły się warsztaty studentów. Przedstawiciele Politechniki Wrocławskiej zaproszono także na otwarcie nowej siedziby Wydziału Architektury FH Wiesbaden. Znajdujące się tam laboratoria: endoskopowe i symulacji przestrzeni, były wykorzystywane w kolejnych polsko-niemieckich warsztatach. Pracownicy i studenci Wydziału Architektury PWr wchodzili w skład pierwszej grupy, która w ramach warsztatów podjęła prace inwentaryzacyjne i projektowe na terenie Krzyżowej (miejsca *mszy polsko-niemieckiego pojednania*, w której uczestniczyli: kanclerz Helmut Kohl i premier Tadeusz Mazowiecki). Przez pierwsze trzy lata działalności w wymianie wzięło udział około pięćdzie-

sięciu studentów i sześciu pracowników naukowych z obu uczelni.

W momencie uruchomienia programów: Tempus-Input i Tempus-Act, chętnie skorzystano z szansy działalności w ramach tych programów. Efektem były m.in. dwie prace dyplomowe studentów PWr, których promotorem był prof. Ulrich Ganse. Przy obronie pracy dyplomowej Anny Adamczyk do komisji dyplomowej FH Wiesbaden zaproszono dwóch wykładowców Wydziału Architektury PWr – prof. dr hab. inż.arch. Stanisława Medeksę i dr inż. arch. Andrzeja Poniewierkę.

Z okazji okrągłej dziesiątej rocznicy rozpoczęcia udanej współpracy należy podziękować Rektorowi FH Wiesbaden prof. dr Clemensowi Klocknerowi, który do chwili obecnej duchowo (i nie tylko) wspiera kontakty międzyuczelniane, emerytowanemu dziekanowi prof. Ulrichowi Gansemu, który przez pierwsze lata był ojcem duchowym warsztatów, a nawet sam w nich aktywnie uczestniczył, oraz pozostałym: prof. Klausowi Nohlenowi, prof. Gerhardowi Lampemu, mgr Manfredowi Hartwigowi, prof. Dieterowi Scheerenowi oraz Christophowi Heiderowi.

Na obu uczelniach zmieniali się rektorzy, dziekani i studenci. Tym, który niezmiennie do dnia dzisiejszego pełni rolę rzecznika tych kontaktów jest dr Andrzej Poniewierka, prodziekan Wydziału Architektury.

Studenckie warsztaty projektowe

W Fachhochschule Wiesbaden

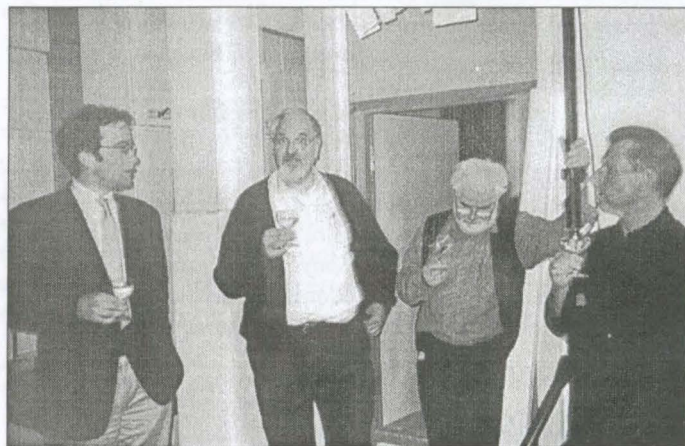
W trakcie pobytu pracowników i studentów Wydziału Architektury w Fachhochschule Wiesbaden odbyły się jednodniowe studenckie warsztaty projektowe, których tematem była wieża żywiolów. Studenci w mieszanych, niemiecko-polskich grupach zaprojektowali kilka interesujących rozwiązań projektowych wykorzystujących energię wiatru, wody i słońca - jako czynników determinujących architekturę obiektu wieżowego. W czasie warsztatów studenci żywo dyskutowali między sobą i z uczestniczącymi profesorami nad swoimi projektami. Prace wykonane podczas warsztatów zostały przedstawione na stronach internetowych uczelni w Wiesbaden.

Na zakończenie wizyty odbyło się wspólne spotkanie władz uczelni i Wydziału Architektury FH Wiesbaden, przedstawiciele Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej oraz studentów niemieckich i polskich. Podczas spotkania zaprezentowano filmy: o Wrocławiu i o pierwszych, wspólnych polsko - niemieckich warsztatach, które odbyły się w 1990 roku. W rozmowach obie strony potwierdziły wolę dalszej współpracy i poszerzenia wymiany studentów w ramach europejskich programów Sokrates i Erasmus.

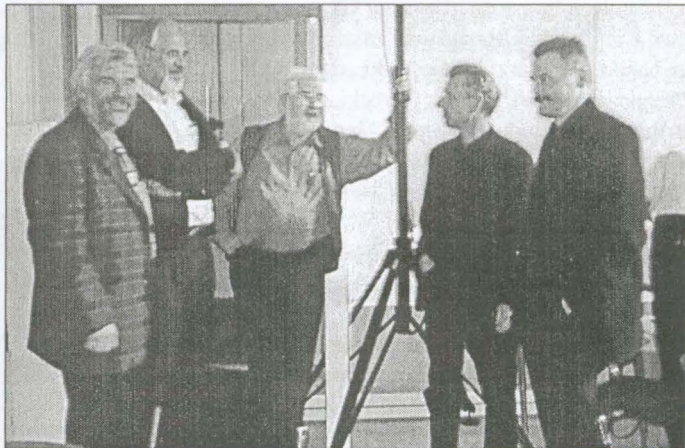
W trakcie spotkania kończącego warsztaty dr inż. arch. A. Poniewierka rozmawiał ze stypendystkami z Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej

Władze Wydziału Architektury F.H. Wiesbaden w czasie spotkania na zakończenie warsztatów. Od lewej stoją: pełnomocnik uczelni ds. współpracy z zagranicą Christoph Heider, dziekan Wydziału Architektury prof. Klaus Nohlen, prof. Gerard Lampe, prof. Dieter Scheren - poprzedni dziekan wydziału.

Od lewej stoją: inicjator współpracy ze strony Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej dr inż. arch. Andrzej Poniewierka, dziekan Wydziału Architektury F.H. Wiesbaden prof. Klaus Nohlen, prof. Gerard Lampe, prof. Dieter Scheren, dr inż. arch. Bogusław Wowrzeczka

„Metrologia i techniki pomiarowe w obliczu wyzwań teraźniejszości i przyszłości”

Pod tym hasłem od 24 do 27 maja odbyło się seminarium naukowe z udziałem prof. Ludwika Finkelsteina z City University w Londynie, zorganizowane przez Zakłady Wydziałowe: Miernictwa i Systemów Pomiarowych Wydziału Elektroniki oraz Pomiarowej i Medycznej Aparatury Elektronicznej Wydziału Podstawowych Problemów Techniki. Prof. Finkelstein jest wybitną postacią w europejskiej i światowej metrologii, jego zainteresowania dotyczą szczególnie teorii pomiarów i instrumentalizacji. Od roku 1995 jest wiceprezydentem Międzynarodowej Konfederacji ds. Pomiarów (IMEKO). Urodzony we Lwowie prof. Finkelstein, z racji polskich korzeni, darzy ogromną sympatią nasz kraj i środowiska naukowe. Ma sentyment do Politechniki Wrocławskiej, która jest, jak podkreśla, kontynuatką Politechniki Lwowskiej.

Na wstępie wizyty Profesor został przyjęty przez Prorektora ds. Nauki, Prof. J. Zdanowskiego. Towarzyszyli mu: dr hab. R. Rymaszewski - Kierownik Zakładu Wydziałowego Miernictwa i Systemów Pomiarowych, doc. dr H. Karkowska - Kierownik Zakładu Wydziałowego Elektronicznej Aparatury Pomiarowej i Medycznej oraz dr Z. Moroń - inicjator i główny organizator wizyty. W czasie tego spotkania Prof. L. Finkelstein przedstawił Prorektorowi aktualną sytuację w IMEKO, a zwłaszcza w jej Komitecie ds. Dydaktyki (TC-1). Wspomnił też, że jest możliwe, iż w następstwie decyzji, jakie zapadną na Kongresie IMEKO *Wiedeń 2000*, organizacja Sympozjum TC-1 zostanie powierzona ośrodkowi wrocławskiemu.

W ramach Seminarium Naukowego prof. Finkelstein wygłosił w dniach od 24 do 26 maja trzy wykłady: *Fundamental Concepts of Measurement*, *Design of Instrument Systems* oraz *Computer-Based Modelling and Design of Sensors and Actuators*. Do tematyki tej zostały dobrane komunikaty, które zaprezentowali przedstawiciele organizatorów, a mianowicie: R. Rymaszewski: *Koncepcja wielowymiarowych sensorów diagnostycznych i jej konsekwencje metrologiczne*, B. Juroszek: *Problemy metrologiczne identyfikacji cech obiektu biologicznego*, K. Jellonek, B. Juroszek: *Praktyczne aspekty realizacji systemów pomiarowo-diagnostycznych w medycynie*, H. Juniewicz: *Pomiary ciśnień w medycynie*, Z. Moroń: *Czujniki do pomiaru konduktywności cieczy metodą bezwzględną według koncepcji van der Pauwa*, Z. Rucki, Z. Szczepanik: *Tomografia impedancyjna*, E. Nowaczyk: *Zastosowanie wstępnej identyfikacji atrybutów sygnałów do optymalizacji procedur ich przetwarzania*.

W ramach pobytu we Wrocławiu prof. Finkelstein zwiedził również laboratoria obu zakładów oraz wybrane laboratoria Instytutu Fizyki, Instytutu Chemii Organicznej Biochemii i Biotechnologii oraz Instytutu Maszyn i Napędów Elektrycznych. Ponadto odbyło się spotkanie koleżeńskie z Prezydium Sekcji Automatyki i Pomiarów Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz członkami Koła nr 70 (prof. Finkelstein był przez wiele lat we władzach Institute of Electrical Engineering i Institute of Measurement and Control - odpowiednikach naszego SEP oraz Sekcji Automatyki i Pomiarów).

W podsumowaniu końcowej dyskusji prof. Finkelstein wysoko ocenił wkład wrocławskiego środowiska naukowego w rozwój metrologii, zwłaszcza w zakresie badań podstawowych, w tym również kierunków prac rozwijanych w zakładach organizujących seminarium. Za szczególnie aktualne uznał: aplikacje systemów pomiarowych w medycynie, tomografię procesową i czujniki inteligentne.

Więcej szczegółów w Internecie: www.zwmsp.pwr.wroc.pl
(oprac. dr Z.Rucki)

Baba i komputer

W wyniku wspólnej inicjatywy dyrektora Instytutu Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych prof. Maksymiliana Pająka oraz Kierownika Katedry Klimatyzacji i Ciepłownictwa prof. Janusz Jeżowieckiego.

25 maja otwarto uroczyste system komputerowy w Bibliotece Instytutu Inżynierii Chemicznej i Urządzeń Ciepłych. Uroczystość zaszczycili: Prorektor ds. Nauki prof. Jerzy Zdanowski, dziekan Wydziału Chemicznego prof. Henryk Górecki, dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska prof. Jerzy Zwoździak, a także dyrektorzy Biblioteki Głównej w osobach mgr Łucji Talarczyk-Malcher i dr Henryka Szarskiego. Przybyli również prodziekani Wydziału Chemii dr hab.inż. Paweł Kafarski i prof. Andrzej Matynia oraz dr inż. Jan Danielewicz i dr inż. Aleksander Pelech z Wydziału Inżynierii Środowiska.

Biblioteka I-13 posiada aktualnie 13442 woluminów książek, 3438 woluminów czasopism, 8711 woluminów zbiorów specjalnych. Wg najnowszych danych BI-13 wypożycza rocznie zbiory 814 czytelników, w czytelni 5033 osoby skorzystały z 14165 tomów. Posiada jeden z najlepszych zbiorów literatury firmowej z zakresu swojej tematyki.

Biblioteka I-13 była zainteresowana możliwościami wykorzystania

Biblioteka I-13 była zainteresowana możliwościami wykorzystania

nia bazy danych na dyskach optycznych, jaką od wielu lat dysponuje w swojej działalności informacyjnej Biblioteka Główna.

I oto teraz dzięki przychylności kierownictwa I-13 jak i Katedry Klimatyzacji i Ciepłownictwa udało się uruchomić lokalną sieć komputerową. Instytut sfinansował instalację sieciową, wyposażył bibliotekę w wysokiej klasy sprzęt komputerowy, który wraz z odpowiednimi stolikami przekazała Katedra Klimatyzacji i Ciepłownictwa. Udziałem dziekana Wydziału Chemicznego był zakup wykładowej. Fotele do stanowisk komputerowych zostały ofiarowane przez prywatnego sponsora. Staraniem wielu jednostek, jak i wielkiego zaangażowania pań pracujących w bibliotece: mgr Joanny Kutko i mgr Zofii Niewodniczańskiej, osiągnięto to, co było dotychczas tylko w sferze marzeń bibliotekarzy i użytkowników – 8 komputerów wysokiej klasy mieszczących się w efektywnej czytelni.

Pracownicy naukowcy jak i studenci za pośrednictwem komputera mogą korzystać z katalogów Biblioteki Główniej. Zostały udostępnione bazy danych tworzone w Bibliotece Główniej, jak zachodnie bazy na dyskach optycznych. Studenci entuzjastycznie przyjęli te

udogodnienia, zwłaszcza dostęp do Internetu. Dr inż. Wojciech Ludwig skonfigurował komputery i uruchomił sieć.

Myśli się już o dalszym rozwoju, to znaczy o wdrożeniu komputerowego systemu udostępniania zbiorów. Z punktu widzenia użytkownika zbiorów oznacza to, że książki będą oznakowane kodem paskowym, który będzie rozpoznawany przez czytnik. Do tego aktualnie przygotowywane są zbiory, zaś co do sprzętu... panie bibliotekarki liczą na przychylność dyrekcji w swoich jednostkach i na hojność dziekanów.

Głównym punktem uroczystości w BI-13 było przecięcie wstęgi przez prof. Jerzego Zdanowskiego. Wzniesiono toast za wszystkich sponsorów, po czym goście zasiedli do stołu, na którym królowała baba... drożdżowa (wśród innych specjałów). Tak więc baba i komputery pozwolą kadrze odnowionej biblioteki i jej użytkownikom wejść bez kompleksów w XXI wiek.

Personel biblioteki pragnie tą drogą podziękować dyrektorowi dr Andrzejowi Kołkowi, opiekunowi biblioteki, bez którego inicjatywy byłaby tylko baba. □

Najlepsze prace magisterskie z matematyki finansowej

Konkurs rozstrzygnięty

W dniu 27 maja br. w siedzibie Banku PEKAO S.A. w Warszawie odbyło się uroczyste rozdanie nagród laureatom ogólnopolskiego konkursu na najlepsze prace magisterskie z matematyki finansowej, organizowanego przez Bank PEKAO S.A. i Uniwersytet Warszawski. Zgłoszone prace dyplomowe z roku 1997/98 były poświęcone szeroko rozumianej matematyce finansowej. Była to już trzecia edycja tego konkursu. I tym razem, podobnie jak w dwu poprzednich latach, wśród zwycięzców znaleźli się absolwenci WPPT Politechniki Wrocławskiej ze specjalności *matematyka finansowa*. Drugą nagrodę otrzymał mgr Szymon Mercik za pracę „Hipoteza rynku fraktalnego dla kursów walutowych”, zaś trzecią – mgr Łukasz Wojakowski za pracę „Metody Monte-Carlo w wycenie opcji egzotycznych”. Promotorem obu prac był prof. zw. dr hab. Aleksander Weron.

mgr Szymon Mercik – jest absolwentem LO nr 1 w Raciborzu. W 1997 roku ukończył z wyróżnieniem studia na kierunku *Fizyka stosowana* na WPPT PWr. W 1996 roku został przyjęty na trzeci rok *Matematyki stosowanej* na WPPT, którą ukończył również z wyróżnieniem. Był w latach 1994-1997 stypendystą Ministra Edukacji Narodowej. Od 1 października 1997 r. jest doktorantem w Instytucie Fizyki PWr. Zajmuje się modelowaniem jonów przez kanały jonowe w błonie komórkowej. Brał czynny udział w czterech konferencjach (krajowych i zagranicznych), jest współautorem ośmiu publikacji. Jest żonaty, ma jedno dziecko.

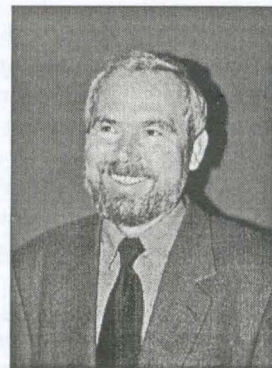
mgr Łukasz Jan Wojakowski – jest absolwentem klasy matematycznej w III LO we Wrocławiu. Ukończył studia z wyróżnieniem na kierunku *Matematyka* na WPPT PWr. Jego praca magisterska dotyczyła optymalności i poprawności pewnych algorytmów numerycznych (wariantów metody Monte-Carlo) stosowanych w analizie stochastycznej do rozwiązywania zagadnień wyceny pochodnych instrumentów finansowych. Jest doktorantem Instytutu

Matematyki PWr. Zajmuje się związkami między stochastycznymi modelami finansowymi z czasem ciągłym i dyskretnym. Najbliższe

plany – uzyskanie pozytywnego wyniku z egzaminu Cambridge Certificate of Proficiency in English, który zdaje 17 czerwca br.

Promotor obu nagrodzonych prac magisterskich – **prof. zw. dr hab. Aleksander Weron**, dyrektor Centrum Metod Stochastycznych im. Hugona Steinhausa został mianowany doradcą w Gabinetie Politycznym Ministra Gospodarki Janusz Steinhoffa (w zakresie problematyki związanej z giełdą energii elektrycznej).

W dniach 8-9 czerwca uczestniczył też na zaproszenie organizatorów w ekskluzywnej (tylko za zaproszeniami!) konferencji **Poland: Finance, Integration & Investment** dotyczącej zagadnień związanych z reformami politycznymi i gospodarczymi Polski. Wśród uczestników byli: min. L. Balcerowicz, Hanna Gronkiewicz-Waltz, min. Emil Wąsacz i Mark Moblius (Templeton Int.). □

Finanse dla elit

W semestrze letnim roku akademickiego 1998/99 Wydział Podstawowych Problemów Techniki PWr uruchomił jednosemestralne Studium Podyplomowe z Inżynierii Finansowej. Było ono przeznaczone głównie dla kadry kierowniczej banków oraz firm sektora publicznego i prywatnego, pracowników biur maklerskich oraz wszystkich tych, którzy są zainteresowani, jak kontrolować ryzyko i wyprzedzać konkurencję obracając nowymi instrumentami pochodnymi na polskim rynku finansowym. W skład Rady Programowej wchodziło: dr hab. Dariusz Gątarek (BRE Bank S.A.), prof. Krzysztof Jajuga (AE, Wrocław), Jadwiga Sarniak (PKO BP, Wrocław) oraz prof. Aleksander Weron (Centrum Steinhausa). Zajęcia były prowadzone w systemie zaocznym i obejmowały 56 godzin zajęć teoretycznych i 32 godziny zajęć praktycznych. Uczestniczyło w nich 10 osób.

W sobotę 5 czerwca br. wszyscy słuchacze zaliczyli testy końcowe i otrzymali świadectwa ukończenia Studium Podyplomowego wg wzoru ustalonego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, wydane i podpisane przez dziekana WPPT.

W przyszłym roku akademickim planuje się prowadzenie tego studium wspólnie z Giełdą Papierów Wartościowych. Zajęcia będą odbywały się w Warszawie. □

FILIA WAŁBRZYSKA

We wrześniu ubiegłego roku prodziekan Wydziału Podstawowych Problemów Techniki dr Janusz Górniak podjął decyzję o uruchomieniu w Filii Wałbrzyskiej PWr Studium „Talent”. Była to pierwsza edycja tego Studium w Wałbrzychu. Cieszyło się ono dużym zainteresowaniem młodzieży. W zajęciach uczestniczyli najlepsi uczniowie kierowani przez dyrekcje szkół średnich i chętni bez skierowań. Zajęcia z matematyki prowadził dr Marian Hotłoś, a z fizyki – dr inż. Wojciech Magierski. Opiekę organizacyjną ze strony filii zapewniały mgr Janina Jaworska i Zofia Kuska.

Obecnie dyplomy ukończenia Studium „Talent” otrzymało 50 uczniów: 29 z matematyki i 21 z fizyki. Wszyscy oni zamierzają studiować na Politechnice Wrocławskiej.

Z inicjatywy dyrekcji Filii PWr. w Wałbrzychu 17 kwietnia w ratuszu miejskim wiceprezydent Wałbrzyska Jerzy Sędziak spotkał się z grupą przedstawicieli Ecole de Mines de Douai, panami: I.Favierem, I.Talandierem i E.Dequekerem. Wiceprezydent miasta Jerzy Sędziak zaznajomił gości z perspektywami rozwoju regionu wałbrzyskiego. Prezes Zarządu Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Mirosław Greber mówił o dotychczasowych osiągnięciach WSSE. Po spotkaniu zwiedzano Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną oraz Filię Politechniki Wrocławskiej w Wałbrzychu.

13 maja na terenie Filii PWr. w Wałbrzychu odbyły się Juwenalia. Była to pierwsza tego typu impreza zorganizowana przez Samorząd Studencki Filii, a jej inicjatorami byli kierownik Domu Studenckiego Janusz Bator i pełnomocnik ds. studenckich dr Stanisław Bartkiewicz. Uroczystość otworzył dyrektor filii dr inż. Jan Kałwak, który przekazał władzę studentom. Symbolem tego były „klucze do bram Filii”.

Po oficjalnym powitaniu gości studenci i pracownicy mogli wziąć udział w licznych konkursach, które zmuszały do myślenia lub sprawdzały sprawność fizyczną czy poczucie humoru. Rywalizacja była szczególnie zacięta w konkursie wiedzy technicznej. Główną wygraną był skaner komputerowy, o który walczyły dwie pięcioosobowe drużyny: „Akademik” i „Politechnika”. Zwyciężył „Akademik”.

Dokończenie na stronie 25

Doktorat HC

Jan Nowak Jeziorański

Uniwersytet Wrocławski nadał Janowi Nowakowi Jeziorańskiemu tytuł doktora honoris causa. Uroczystość wręczenia odbyła się 14 czerwca. Choć doktorant jest powszechnie znany, przypomnijmy główne fakty z jego bogatego życia:

Jan Jeziorański urodził się 13.05.1913 r. w Warszawie, w rodzinie o wspaniałych tradycjach niepodległościowych. Do tej samej rodziny należał stracony z Trauguttem na stokach warszawskiej Cytadeli jego imiennik – Jan Jeziorański, jeden z przywódców Powstania Styczniowego. (Co ciekawe, bohater Powstania Styczniowego miał podobny profil działalności: w powstańczym Rządzie Narodowym zajmował się rozpowszechnianiem pism i druków).

Po maturze zdanej w Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Warszawie Jan Jeziorański studiował ekonomię na Uniwersytecie Poznańskim pod opieką naukową prof. Edwarda Taylora.

Uczestniczył w kampanii wrześniowej 1939 r., następnie działał w Związku Walki Zbrojnej. Został włączony do Akcji „N” prowadzącej dywersję na terenach polskich przyłączonych do Rzeszy i na obszarze samych Niemiec.

Od początku 1943 r. był kurierem AK do rządu polskiego w Londynie. Przewoził korespondencję specjalnego znaczenia i poufne raporty. Używane w okresie konspiracji fałszywe nazwisko Nowak stało się później również znane, jak jego własne. Został wysłany do Londynu w celu nawiązania kontaktu między komendantem głównym AK Tadeuszem Borem-Komorowskim, a naczelnym wodzem Kazimierzem Sosnkowskim. Złożył najwyższym władzom polskim w Londynie raport o sytuacji w okupowanym kraju. Spotkał się też z Winstonem Churchillem. Po powrocie do

Polski wziął udział w powstaniu warszawskim. W grudniu 1944 r. udało mu się przedostać do Londynu.

Tam początkowo pracował w BBC. Od powstania Radia Wolna Europa (1949) włączył się w jego prace. Od 1952 r. do 1976 r. był dyrektorem Rozgłośni Polskiej RWE. Walczył przeciw cenzurze i monopolowi informacyjnemu władz PRL. Dzięki niemu cały świat dowiadywał się o represjach wobec przeciwników systemu komunistycznego i kościoła katolickiego. Zabiegał o uznanie przez Zachód polskiej granicy na Odrze i Nysie.

Po przejściu na emeryturę osiedlił się w USA, gdzie włączył się w działalność Kongresu Polonii Amerykańskiej. Był doradcą do spraw Europy Wschodniej w Departamencie Stanu USA.

Od 1989 r. często przebywa w Polsce. Od 1996 r. jest członkiem Rady Kuratorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

Opublikował trzy książki wspomnieniowe: „Kurier z Warszawy”, „Wojna w eterze” i „Polska z oddali”. W 1995 r. ukazał się wybór jego najciekawszych artykułów z prasy polskiej z lat 1993-95 pt. „Rozmowy o Polsce”, zaś w 1999 zbiór tekstów „Polska wczoraj, dziś, jutro”.

Za zasługi wojenne został odznaczony orderem Virtuti Militari (1944 r.). W 1996 r. został uhonorowany najwyższym cywilnym odznaczeniem amerykańskim – Medalem Wolności. Jest doktorem honoris causa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W uniwersyteckiej uroczystości wzięli udział, oprócz przedstawicieli środowisk akademickich, liczni dostojni goście: prezydent Ryszard Kaczorowski z żoną, senatorowie i posłowie RP, prezes Rady Wspólnot Polonijnych, duchowieństwo, dyplomaci, członkowie rządu, władz państwowych i samorządowych.

Jan Nowak Jeziorański złożył na ręce dyrektora Ossolineum dr Adolfa Juzwenki dar w postaci dziennikarskich zbiorów archiwalnych Radia Wolna Europa. □

Giełda pracy

Biuro Karier-Wrocław oraz Wydział Podstawowych Problemów Techniki PWr zorganizowali spotkanie absolwentów i studentów tego wydziału z pracodawcami. Odbyło się ono 1 czerwca br. w gmachu głównym PWr w sali 136, która z trudem pomieściła zainteresowane osoby. Przybyli przedstawiciele pięciu firm poszukujących specjalistów w dziedzinie optyki. Były to: Gropotech S.C., Specjalistyczny Ośrodek Okulistyczny, Essilor-Polonia sp. z o.o., Krajowa Rzemieślnicza Izba Optyczna oraz Telefonii Lokalna DIALOG. Wydział reprezentowali: dziekan prof. dr hab. Ryszard Grząślewicz, prodziekan dr hab. Jerzy Nowak, prof. nzw. oraz dyrektor Instytutu Fizyki dr hab. inż. Jan Misiewicz, prof. nzw.

Dziekan W PPT otwierając spotkanie zaznaczył, że właśnie ten wydział jest postrzegany przez pracodawców jako szczególnie atrakcyjny. Jego absolwenci są wyróżniającą się grupą. Z ogólnej liczby 1200 osób, kilkadziesiąt posiada tytuły naukowe. Studia na tym wydziale zawsze miały charakter elitarny. Obecnie, mimo znacznie zwiększonej liczby studentów, ambicją nauczycieli akademickich jest utrzy-

manie wysokiego poziomu kształcenia. Szczególny nacisk kładzie się na wiedzę podstawową. Pozwala to przyszłym pracownikom na łatwiejsze dostosowanie się do wymagań pracodawcy, na większą elastyczność przy zmianach tematyki. Obecnie, dobre firmy inwestujące w młodych pracowników poszukują najlepszych absolwentów czołowych uczelni.

Prodziekan Jerzy Nowak omówił programy studiów optycznych na kierunku fizyka. Stwierdził, że trzydzieści lat temu kształcono głównie konstruktorów, a obecnie kształcą się użytkownicy aparatury optoelektronicznej. Program studiów zawiera przedmioty teoretyczne, ogólnotechniczne i ściśle optyczne. Przewidziano także liczne zajęcia laboratoryjne, a na studiach dziennych – praktykę. Preferuje się indywidualne programy studiów. Na studiach zaocznych kładzie się duży nacisk na zajęcia praktyczne. Absolwenci uzyskują wiedzę pozwalającą na podjęcie pracy w przemyśle optycznym, laboratoriach pomiarowych, usługach lub „małym biznesie”.

W programie spotkania znalazły się również prezentacje firm. Przedstawiły one nie tylko profile swojej działalności, kierunki rozwoju ale także plany rekrutacyjne, oferowane sta-

nowiska i wymagania kwalifikacyjne dotyczące przyszłych pracowników. Organizatorzy stworzyli też możliwość indywidualnych rozmów z pracodawcami.

Na podstawie dużej frekwencji studentów oraz licznych pytań kierowanych do przedstawicieli firm można stwierdzić, że to spotkanie, mające charakter giełdy pracy dla absolwentów określonej specjalizacji, spełniło swo-

je zadanie. Studenci mogli się zorientować, jakie firmy stwarzają im możliwości wykorzystania i poszerzenia wiedzy nabytej na uczelni, władze WPPT – jakich kwalifikacji oczekują pracodawcy od specjalistów z zakresu optyki, a przedstawiciele firm mogli trafić bezpośrednio do absolwentów interesującego ich kierunku i zachęcić ich do podjęcia pracy właśnie w ich przedsiębiorstwach. □

Studium Podyplomowego Optyki Widzenia Pierwsze dyplomy

5 czerwca dziekan Wydziału PPT prof. dr hab. Ryszard Grząślewicz wręczył dyplomy pierwszym absolwentom Studium Podyplomowego Optyki Widzenia. Przez rok 18-osobowa grupa osób zainteresowanych

optyką okularową uczestniczyła w wykładach i laboratoriach prowadzonych przez pracowników Instytutu Fizyki Politechniki Wrocławskiej oraz lekarzy okulistów z Kliniki Okulistyki AM i Specjalistycznego Ośrodka Okulistycznego we Wrocławiu. W trakcie ponad 200 godzin zajęć omawiano zarówno problemy z zakresu podstaw optyki, zasad pomiarów optycznych, technologii optycznej i materiałoznawstwa optycznego, jak też podstaw okulistyki, procesu widzenia i optometrii. Wśród słuchaczy Studium byli m. in. właściciele i pracownicy zakładów optycznych i pracownicy firm optycznych. Wieczorem absolwenci i wykładowcy Studium spotkali się w ogródku piwnym restauracji Spiż na wrocławskim rynku. □

USŁUGI

ZAKŁADU KONSERWACYJNO-REMONTOWEGO PWR

Informujemy zainteresowanych, że Zespół Konserwacyjno-Remontowy PWr. wykonuje usługi budowlane, ślusarskie, stolarskie, dekarские, hydrauliczne, posadzkarskie i szklarskie w obiektach uczelni, jak również na prywatne zlecenie pracowników Politechniki Wrocławskiej. Osoby zainteresowane mogą zwracać się o wstępną wycenę zlecanych prac pod adresem:

Zespół Konserwacyjno-Remontowy PWr.
ul. Gdańska 13/15, 50-344 Wrocław
tel. 320-22-54 fax 22-69-35.

NIEZALEŻNE ZRZESZENIE STUDENTÓW
I WYDZIAŁ INŻYNIERII ŚRODOWISKA POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ
Zapraszają na

Międzynarodowy Obóz Ekologiczny Szrenica '99

Szklarska Poręba 11 – 18 lipiec 1999 r.

Tylko 170 zł

Zapewniamy: transport, noclegi, pełne wyżywienie, wycieczki, miłe towarzystwo i wspólną zabawę.

Dodatkowe informacje: budynek D-6 pok. 21 tel. 320-20-69.

Uwaga! Ilość miejsc ograniczona.

FILIA WAŁBRZYSKA

Dokończenie ze strony 24

Ważną częścią Juwenaliów był też blok sportowy. Poza konkurencjami typowo rekreacyjnymi odbyły się finały trwających od dwóch miesięcy eliminacji mistrzostw filii w koszykówce halowej i piłce nożnej. Wygrali lepsi. Dużą popularnością cieszyły się również rozgrywki w tenisie stołowym.

Zwycięzcy sportowych zmagani poza pucharami i dyplomami otrzymali atrakcyjne nagrody rzeczowe.

Na terenie rekreacyjnym Filii zapłonęło piękne studenckie ognisko. Zebrali się przy nim wszyscy uczestnicy Juwenaliów. Okazało się, że i przy dużym tłoku można upiec kiełbaszkę, wypić świąteczne piwo, żartować, ale i pamiętać o zbliżającej się sesji.

Studenci bawili się także na dyskotecce w studenckim klubie „Żak”.

Rozpoczęto już przygotowania do Juwenaliów'2000.

NA WYDZIAŁACH

MECHANICZNO-ENERGETYCZNY

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 13 kwietnia postanowiono powołać prof. Andrzeja Kołaczewskiego na stanowisko profesora zwyczajnego.

Postanowiono wystąpić z wnioskami o odznaczenia państwowe:

- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski dla dr hab.inż. Andrzeja Buczewicza, prof.nadzw.,

- Złote Krzyże Zasługi dla dr hab.inż. Henryka Kudeli, dr hab.inż. Wiesława Rybaka, prof.nadzw. i dr inż. Haliny Kruczek,

- Srebrny Krzyż Zasługi dla dr hab.inż. Juliusza Gajewskiego,

- Brązowy Krzyż Zasługi dla dr inż. Andrzeja Stefanickiego.

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 21 maja wszczęto przewod habilitacyjny dr inż. Macieja Chorowskiego z Instytutu Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów. Powołano komisję ds. przewodu habilitacyjnego dr inż. Macieja Chorowskiego. W jej skład weszli: prof.dr hab.inż. Mirosław Werszko, dr hab.inż. Mieczysław Mieczyski, prof. nadzw. oraz dr hab.inż. Zbigniew Królicki, prof.nadzw.

W głosowaniu tajnym jednomyślnie zaakceptowano kandydaturę dr inż. Wiktora Krzyżaka do Nagrody Senatu.

NA WYDZIAŁACH

PPT

Na posiedzeniu Rady Wydziału 18 marca dopuszczono do kolokwii habilitacyjnych dr Antoniego Mitusia z Instytutu Fizyki PWr., dr Stefana Kruszewskiego z Instytutu Matematyki i Fizyki Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy i dr Jacka Goca z Instytutu Fizyki Technicznej Politechniki Poznańskiej oraz wybrano tematy wykładów habilitacyjnych.

Powołano dwóch dodatkowych członków do komisji ds. przewodu habilitacyjnego dr Jacka Leśkowa z Instytutu Matematyki PWr.

Dziekan przedstawił propozycje limitów przyjęć na I rok studiów WPPT. Poinformował również o planach związanych z utworzeniem na wydziale nowego kierunku: *Informatyki* oraz nowej specjalności: *Programowania ekonomicznego* w ramach kierunku *Matematyki*.

Na posiedzeniu Rady Wydziału 15 kwietnia powołano komisję ds. nadania tytułu naukowego profesora dr hab. Bronisławowi Florckiewiczowi, prof.nadzw. z Instytutu Matematyki PWr.

Poparto wniosek o nadanie dr hab. Janowi Misiewiczowi, prof.nadzw. PWr., tytułu naukowego profesora w dziedzinie nauk fizycznych.

Dopuszczono dr Jacka Leśkowa z Instytutu Matematyki PWr. do kolokwium habilitacyjnego i wybrano temat wykładu habilitacyjnego.

Przyjęto zaproponowane limity rekrutacyjne na poszczególne kierunki studiów WPPT w roku akademickim 1999/2000.

Odbyło się kolokwium habilitacyjne i wykład habilitacyjny dr Stefana Kruszewskiego z Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy.

Na posiedzeniu Rady Wydziału 29 kwietnia wszczęto postępowanie o nadanie tytułu naukowego profesora dr hab. Bronisławowi Florckiewiczowi z Instytutu Matematyki i powołano recenzentów.

Odbyło się kolokwium habilitacyjne i wykład habilitacyjny dr Jacka Leśkowa z Instytutu Matematyki PWr.

Na posiedzeniu Rady Wydziału 6 maja dziekan poinformował zebranych o wyborze dyrektorów instytutów na kadencję 1999/2002. Na dyrektora Instytutu Fizyki wybrano ponownie dr hab. Jana Misiewicza, prof.nadzw., a na dyrektora Instytutu Matematyki – dr hab. Bronisława Florckiewicza, prof.nadzw. Dziekan

Dokończenie na stronie 27

Zarządzenia, Okólniki, Ogłoszenia

W ostatnim czasie ukazały się następujące pisma okólnie i zarządzenia wewnętrzne:

- Pismo okólnie 5/99 z dnia 7.04.1999 r. w sprawie dnia rektorskiego w dniu 13 maja 1999 r. i godzin rektorskich w dniu 14 maja 1999 r.

- Pismo okólnie 6/99 z dnia 8.04.1999 r. w sprawie godzin rektorskich w dniu 23 kwietnia 1999 r.

- Pismo okólnie 7/99 z dnia 27.04.1999 r. w sprawie trybu i terminów wnioskowania oraz ustalania wysokości nagród: Rektora, dziekana, dyrektora (kierownika) jednostki organizacyjnej PWr.

- Pismo okólnie 8/99 z dnia 7.05.1999 r. w sprawie dnia rektorskiego w dniu 13 maja 1999 r. na filiach w Wałbrzychu i Jeleniej Górze.

- Pismo okólnie 9/99 z dnia 24.05.1999 r. w sprawie organizacji nauki i pracy w czerwcu 1999 r.

- Pismo okólnie 10/99 z dnia 25.05.1999 r. w sprawie cennika usług świadczonych przez Studium Nauki Języków Obcych.

- Pismo okólnie 11/99 z dnia 26.05.1999 r. w sprawie dnia rektorskiego w dniu 1 czerwca 1999 r. w filii w Legnicy.

- Zarządzenie wewnętrzne 7/99 z dnia 26.04.1999 r. w sprawie wprowadzenia zmian do *Regulaminu zasad gospodarki finansowej na Politechnice Wrocławskiej*.

- Zarządzenie wewnętrzne 8/99 z dnia 27.04.1999 r. w sprawie ustalenia wysokości stypendiów fundowanych słuchaczy Studium Doktoranckiego na Politechnice Wrocławskiej.

- Zarządzenie wewnętrzne 9/99 z dnia 27.04.1999 r. w sprawie wprowadzenia zasad wyłaniania najlepszych absolwentów Politechniki Wrocławskiej.

- Zarządzenie wewnętrzne 10/99 z dnia 27.04.1999 r. w sprawie wysokości stawek stosowanych dla nauczycieli akademickich za godziny ponadwymiarowe.

- Zarządzenie wewnętrzne 11/99 z dnia 21.05.1999 r. w sprawie czasowego ograniczenia wydatkowania środków finansowych.

- Zarządzenie wewnętrzne 12/99 z dnia 24.05.1999 r. w sprawie wydawania dodatkowych odpisów dyplomów ukończenia studiów w językach obcych.

- Zarządzenie wewnętrzne 13/99 z dnia 25.05.1999 r. w sprawie korzystania z usług Oficyny Wydawniczej oraz Biura ds. Wynalazczości i Ochrony Patentowej w Dziale Nauki.

OMAWIAMY PRZEPISY

Pismo okólnie 7/99 z 27.04.1999 r. ustala tryb i terminy wnioskowania oraz wysokości nagród: Rektora, dziekana i dyrektora (kierownika) jednostki organizacyjnej. Wnioski o nagrody należy składać w terminie:

- o nagrodę Rektora do 30 czerwca,
- o nagrodę dziekana do 15 września,
- o nagrodę dyrektora (kierownika) – w terminie ustalonym przez przyznającego nagrodę.

Forma wnioskowania o nagrodę Rektora jest dowolna. Wnioski powinny zawierać krótkie uzasadnienie, proponowany stopień nagrody (w przypadku nagrody zespołowej także sposób jej podziału) i podpis imienny wnioskodawcy. Wnioski należy składać w Sekretariacie Uczelni.

Dziekani, dyrektorzy i kierownicy jednostek organizacyjnych ustalają własne formy wnioskowania o ich nagrody.

Podane są też wysokości nagród: Rektora (I i II stopnia dla nauczycieli akademickich oraz za osiągnięcia zawodowe dla pracowników nie będących nauczycielami akademickimi), Senatu, dziekana, dyrektora (kierownika) jednostki organizacyjnej (dla nauczycieli akademickich i pracowników nie będących nauczycielami akademickimi), okolicznościowej nagrody Rektora i Ministra Edukacji Narodowej. Stawki te obowiązują od 1 lipca 1999 r.

Nagrody wypłacane ze wszystkich rodzajów funduszy są obciążone podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Pismo okólnie 13/99 z 31.05.1999 r. podaje skład Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej, która przeprowadzi rekrutację na I rok studiów na Politechnice Wrocławskiej na rok akademicki 1999/2000. W skład komisji weszli:

- dr hab.inż. Jerzy Świątek, prof.nadzw. (przewodniczący),
- prof.dr hab.inż. Lucjan Jacak,
- prof.dr hab.inż. Henryk Górecki (zastępca przewodniczącego),
- dr hab.inż.arch. Elżbieta Trocka-Leszczynska, prof.nadzw.PWr.,
- dr hab.inż. Janusz Biernat, prof.nadzw.PWr.,
- prof.dr hab.inż. Tadeusz Galanc,
- dr Tomasz Jastrzębski,
- mgr inż. Hanna Helman.

Zarządzenie wewnętrzne 8/99 z

Zarządzenia, Okólniki, Ogłoszenia

27.04.1999 r. ustala wysokości stypendiów fundowanych przez Politechnikę Wrocławską słuchaczom Studium Doktoranckiego. Stanowią one niżej podany odsetek średniego uposażenia zasadniczego asystenta na PWr:

- 61% – dla doktorantów I roku,
- 67% – dla doktorantów II roku,
- 73,5% – dla doktorantów III i IV roku.

Jeśli doktorant II roku nie mający zaległości w wypełnianiu innych obowiązków poczyni znaczne postępy w realizacji badań związanych z pracą doktorską, promotor może wystąpić do Pełnomocnika Rektora ds. Kształcenia i Rozwoju Kadry Naukowej o podwyższenie stypendium do wysokości nie przekraczającej 73,5% średniego uposażenia zasadniczego.

Zarządzenie obowiązuje od 1.01.1999 r.

Zarządzenie wewnętrzne 9/99 z 27.04.1999 r. wprowadza *Zasady wylaniania najlepszych absolwentów PWr*. Studenci-kredytobiorcy zakwalifikowani do tej kategorii uzyskują prawo do częściowego umorzenia kredytu studenckiego.

Kredytobiorca, który ukończył studia w grupie 5% najlepszych absolwentów Politechniki Wrocławskiej w danym roku akademickim, może liczyć na umorzenie 20% kredytu.

Najlepsi absolwenci Politechniki Wrocławskiej są wylaniani w trzech odrębnych grupach:

- grupa I to absolwenci wydziałów: Architektury, Budownictwa Lądowego i Wodnego, Chemii oraz Inżynierii Środowiska;
- grupa II obejmuje absolwentów wydziałów: Elektroniki, Informatyki i Zarządzania oraz Podstawowych Problemów Techniki;
- grupa III to absolwenci wydziałów: Elektrycznego, Górniczego, Mechaniczno-Energetycznego i Mechanicznego.

Umorzenia kredytu dokonuje właściwy bank na wniosek kredytobiorcy potwierdzony przez Rektora.

O częściowe umorzenie kredytu może ubiegać się absolwent PWr., który złożył pracę dyplomową i zdał egzamin dyplomowy do 30 listopada roku, w którym zakończył ostatni semestr studiów.

Do uzyskania umorzenia części kredytu niezbędna jest inicjatywa zainteresowanego w tej sprawie, tzn. student, którego oceny kwalifikują do takiej ulgi, **musi złożyć** w dziekanacie **odpowiedni wniosek**, który

zostanie potwierdzony przez Rektora.

Dział Nauczania ogłasza wysokości ocen progowych za studia za miniony rok akademicki w terminie do 10 grudnia.

Zarządzenie wewnętrzne 10/99 ustala stawki za godziny ponadwymiarowe w działalności dydaktyczno-wychowawczej. Wyplata wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe może być dokonywana zaliczkowo w ratach po rozliczeniu semestru zimowego. Ostatnią ratę wypłaca się po zakończeniu i rozliczeniu roku akademickiego. Każda wypłata odbywa się wg stawek obowiązujących w dniu wypłaty.

Zarządzenie wewnętrzne 11/99 dotyczy czasowego ograniczenia wydatkowania środków finansowych. W związku z trudnościami finansowymi (wynikającymi m.in. z opóźnień w przekazywaniu uczelniom dotacji z MEN i KBN) do odwołania wstrzymane zostają:

- zakupy środków trwałych, w tym również mebli i innego wyposażenia,
- wypłaty zwiększonego wynagrodzenia w ramach środków przeznaczonych na działalność statutową i badania własne, a także z dochodów z działalności dydaktycznej,
- zlecanie prac w ramach umów cywilnoprawnych,
- wydatki na cele reprezentacyjne (np. środki żywnościowe, kwiaty).

Ograniczenia te są niezbędne, by zapewnić środki na wypłatę wynagrodzeń osobowych i stypendiów oraz na realizację niezbędnych zobowiązań stałych związanych z funkcjonowaniem uczelni (składki na ubezpieczenie społeczne, energia, telefony, opłaty pocztowe itp.).

W wyjątkowych przypadkach za zgodą JM Rektora lub osób przez niego upoważnionych można odstąpić od powyższych ograniczeń.

Pismo JM Rektora nr 1222/99 z 13.05.1999 r. J wprowadziło obowiązek osobistego odbierania pieniędzy (z tytułu różnych należności, m.in. delegacji) ze wszystkich kas uczelni. Gotówkę może też odbierać osoba do tego upoważniona pisemnie po potwierdzeniu autentyczności jej podpisu. Autentyczność podpisu jest potwierdzana przez kierownika jednostki organizacyjnej, w której pracuje upoważniony.

Zasady przekazywania należności pracowników uczelni na ich rachunki bankowe pozostają bez zmian.

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 26

poinformował również, że Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych zatwierdziła nostryfikację stopnia doktora habilitowanego M. Musieli, przeprowadzoną wcześniej przez Radę Wydziału PPT.

Powołano komisję ds. przewodu habilitacyjnego dr inż. Włodzimierza Salejdy z Instytutu Fizyki PWr.

Postanowiono utworzyć od 1 października 1999 r. zaoczne studia inżynierskie o specjalności *Inżynieria optyczna* na kierunku *Fizyki technicznej*. Zatwierdzono plan i program studiów.

Ogłoszono konkursy na stanowiska asystenta, adiunkta, wykładowcy i starszego wykładowcy w Instytucie Matematyki PWr. Podobne konkursy ogłoszono też w Instytucie Fizyki PWr. Zgłoszenia należy składać w sekretariatach instytutów do 30 sierpnia 1999 r.

Prof.dr hab. Ryszard Grząślewicz przedstawił sytuację finansową wydziału w roku 1999. Upoważniono dziekana do wystąpienia wobec władz uczelni i przedstawienia potrzeb finansowych wydziału. Są one duże w związku z dużą ilością zajęć prowadzonych przez pracowników WPPT na innych wydziałach.

ELEKTRYCZNY

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 17 maja w głosowaniu jawnym jednogłośnie zatwierdzono tematy inżynierskich prac dyplomowych.

Dr B.Łowkis poinformowała, że na zaocznych studiach inżynierskich studenci III roku wybrali dwie specjalności: *Elektroenergetykę* oraz *Przyrządy i systemy pomiarowe*.

Omawiano propozycje zmian w programie i planie zaocznych studiów inżynierskich. Zmiany te zmierzają do ujednoczenia wymogów programowych na studiach inżynierskich dziennych i zaocznych.

Postanowiono ogłosić konkurs na stanowisko profesora nadzwyczajnego w specjalności *Elektrotechnika teoretyczna*.

Powołano recenzentów rozprawy doktorskiej mgr inż. Jacka Staronia i Komisję Egzaminacyjną, wybrano przedmioty egzaminacyjne oraz upoważniono Komisję Egzaminacyjną do wyznaczenia terminów egzaminów i publicznej obrony.

Poparto wniosek o przedłużenie za-

Dokończenie na stronie 28

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 27

trudnienia w niepełnym wymiarze czasu emerytowanemu pracownikowi I-7 dr inż. Cz.Stecowi.

Postanowiono ogłosić konkurs na stanowisko wykładowcy w I-8 i powołano Komisję Konkursową.

Postanowiono przedłużyć zatrudnienie mgr inż. Andrzeja Bachrego na stanowisku asystenta na 1/4 etatu do 30.09.2000. Poparto kandydaturę prof. Mariana Sobierajskiego do nagrody Senatu PWr.

Dziekan odczytał list prof. Zbigniewa Styczyńskiego pracującego obecnie na Uniwersytecie w Magdeburgu. Prof. Z.Styczyński został ostatnio powołany na stanowisko kierownika tamtejszej katedry Elektrische Netz und alternative Energiequellen.

Dziekan przypomniał też, że 30.06.1999 r. upływa termin składania wniosków o nagrody Rektora.

Prof. E.Rosołowski poinformował, że Uniwersytet w Magdeburgu funduje studentom stypendia na okres 3 miesięcy, 10 miesięcy i dłużej. Ubiegać się o nie mogą studenci Wydziału Elektrycznego PWr, którzy ukończyli III rok studiów, osiągnęli wysoką średnią ocen i dobrze znają język niemiecki.

INŻYNIERIA ŚRODOWISKA

Na posiedzeniu Rady Wydziału 26 maja dziekan przedstawił członkom Rady wyróżniających się studentów II roku Inżynierii Środowiska, którzy z fizyki ogólnej otrzymali ocenę celującą lub bardzo dobrą. Wykładowcą fizyki jest dr Włodzimierz Salejda.

Dziekan poinformował, że prof. Zbigniew Siwoń został z dniem 1.05.1999 r. mianowany na stanowisko profesora zwyczajnego. Prof. Gererd Besler został powołany na członka Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN na kadencję 1999-2002.

Podjęto uchwałę, że w roku akademickim 1999/2000 nie będą organizowane kursy wyrównawcze z matematyki, fizyki i języków obcych.

Powołano Komisję Egzaminu Dyplomowego specjalizacji *Gospodarka odpadami* i wybrano przedmioty specjalistyczne.

Dopuszczono dr Jerzego Bartnickiego do kolokwium habilitacyjnego i wyznaczono temat wykładu habilitacyjnego. Termin kolokwium wyznaczono na

Dokończenie na stronie 29

EuroPrix MultiMediaArt

Europejski Konkurs Inwencji Twórczej dla Producentów Multimediów

* Europejskie przedsięwzięcie

Austriackie Ministerstwo ds. Gospodarki oraz Europejska Komisja DG XII organizują po raz drugi europejski konkurs na wyróżniające się produkty multimedialne EuroPrix MultiMediaArt. Jest to jeden z nowych Konkursów Inwencji Twórczej. Do najważniejszych partnerów EuroPrix MultiMediaArt należy 108 organizacji zrzeszonych w sieci MIDAS-NET.

Konkurs jest otwarty dla wszystkich europejskich produktów multimedialnych. Do pierwszej edycji konkursu zgłoszono 557 produktów z 26 krajów. Polscy producenci zgłosili 13 prac. Jedną z nich, zgłoszoną przez firmę Optimus Nexus Sp. z o.o., została nominowana w kategorii „Pierwsze kroki w multimediami”.

*** Konkurs jest adresowany do europejskich producentów, którzy zajmują się produkcją i usługami w zakresie multimediów.**

* Warunki zgłoszenia do konkursu:

- zgłaszać można prace, które zostały opublikowane w Europie w ciągu 2 lat przed upływem terminu zgłoszeń,
- siedziba przedsiębiorstwa znajduje się w jednym z krajów Unii Europejskiej, krajów EFTA, 10 krajów Europy Środkowej i Wschodniej wraz z Cyprzem, Maltą i Turcją lub producenci posiadają obywatelstwo tych krajów.

* Termin nadsyłania prac do Sekretariatu EuroPrix mija **30 czerwca 1999 r.**

* Kategorie konkursowe

Niezależna Komisja Ekspertów, do której należy m.in. prof. W.Lubaszewski z Uniwersytetu Jagiellońskiego, przyznaje nagrody za najlepsze prace w sześciu kategoriach:

- wiedza i odkrycia,
 - rozpowszechnianie kultury europejskiej,
 - wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw na rynku,
 - więcej demokracji poprzez multimedia,
 - pierwsze kroki w multimediami,
 - wspieranie wielojęzycznej Europy
- oraz w kategorii specjalnej – **konkurs dla studentów.**

Nazwiska zwycięzców zostaną ogłoszone podczas rozdania nagród 21 listopada 1999 r. w Helsinkach. Nagrodzone produkty zostaną opisane w publikacjach internetowych, na płytach CD-ROM, w katalogu oraz podczas październikowych Targów Książki we Frankfurcie. Uroczystość rozdania nagród będzie transmitowana przez czołowe stacje telewizyjne i radiowe.

Bliższe informacje o konkursie można otrzymać pod adresem:

EuroPrix Sekretariat
c/o Techno-Z FH Forschung & Entwicklung GmbH
A-5020 Salzburg, Jakob-Haringer-Strasse 5/III
tel. (+43) 662-454-888-714(700), fax. (+43)662-45-61-74
E-mail: sekretariat@europrix.org
Internet: www.europrix.org

ŻYCZYMY SUKCESÓW* ŻYCZYMY SUKCESÓW* ŻYCZYMY SUKCESÓW

Oplaca się inwestować w naukę

Do najnowszego numeru Spraw Nauki (3-4/99) dołączono wkładkę „**Oplaca się inwestować w naukę**”.

Jest to w najkrótszej formie przedstawione zestawienie wprowadzonych do praktyki gospodarczej instrumentów prawnych zachęcających do finansowania badań i wdrażania polskiej myśli technicznej.

Podkreśla się, że m.in.:

• wydatki na badania naukowe i prace badawczo-rozwojowe wliczane są do kosztów uzyskania przychodów,

• darowizny na cele naukowe i naukowo-techniczne odlicza się od podstawy opodat-

kowania,

• koszty prac rozwojowych mogą być zaliczone do wartości niematerialnych i prawnych,

• wydatki inwestycyjne mogą być odliczone od dochodu do opodatkowania,

• Skarb Państwa udziela poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów inwestycyjnych na wdrożenie wyników naukowych i naukowo-badawczych,

• sprzedaż eksportowa wyników prac badawczo-rozwojowych może być objęta ubezpieczeniami gwarantowanymi przez Skarb Państwa,

Proszę przypominać o tym dysponentom funduszy!

Witaj Maj!

Rajd NZS

Tradycją obchodów świąt majowych stają się coraz częściej organizowane rajdy górskie. Do najprzyjemniejszych i z pewnością najtańszych należą te przygotowane przez samych studentów lub też przez istniejące przy uczelniach zrzeszenia. Przychylnych takiej formie wypoczynku jest wielu, co udało się zaobserwować na dworcach i w przepełnionych wyjątkowo pociągach i autobusach. Nie pogorszyło to jednak naszych dobrych nastrojów! Czego więcej potrzeba, by miło spędzić czas, jeśli nie pozytywnego nastawienia uczestników i sprzyjającej aury? Na to nie mogliśmy narzekać. Podczas tegorocznego wyjazdu zorganizowanego przez Niezależne Zrzeszenie Studentów działające przy Politechnice Wrocławskiej w przepiękne okolice Gór Orlickich pogoda była równie wspaniała jak towarzystwo. Już na początku program rajdu „Lewin Kłodzki 1999” wydał się interesujący i wzbudził zainteresowanie planowaną serią wieczorów zapoznawczych (opatrzonech przypisem *cokolwiek to znaczy*) oraz możliwością przekraczania granicy czeskiej w celu uzupełnienia zasobów żywności.

Realia jednak okazały się znacznie ciekawsze i bardziej zaskakujące. Słońce zaświeciło już gdy znaleźliśmy się w pociągu, gdzie miejsca siedzące udało się zająć tylko płci pięknej, a leżące – bagażom. Następnie przesiadka na autobus w Kłodzku, który nie zjawił się przez 40 minut. Nikt nie potrafił wyjaśnić nam braku pojazdu, oficjalnie stwierdzono *zaginięcie na trasie*. Nie sądziliśmy, że mamy nasz lokalny Trójkąt Bermudzki w okolicach Kłodzka – tyle, że tu giną autobusy. Oczekujący mieszkańcy objawiali zdenerwowanie, nikt więc nie śmiał podważać racji pewnego mężczyzny, który nie dość, że w *stanie wskazującym na spożycie* wepchnął się do przybyłego wreszcie autobusu, to nawet nie raczył zdjąć dużego plecaka, narzekając przy tym na tłok i niewygodę. Na grzeczną uwagę jednego z uczestników wyjazdu posypała się cała wiązanka typowo grzecznościowych zwrotów:

– Masz jakiś ból? A może wysiadziemy i damy sobie po strzale?

Oni wróca, a ty już nie wrócisz, chyba ze w plastikowym worku.

Słowa te, które pozostawiam bez komentarza, szybko stały się przedmiotem naszych żartów i stały się inspiracją do rozlicznych humorystycznych scenek sytuacyjnych

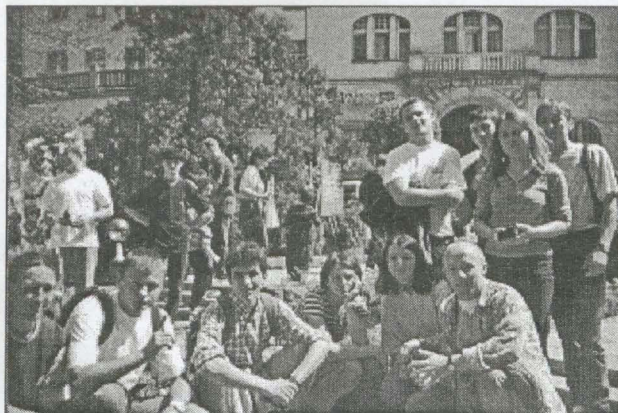
Okolice Wzgórz Lewińskich są nie tylko piękne, ale przede wszystkim sprawiają niezwykle wrażenie ze względu na dziką przyrodę. Okolica nie została jeszcze odkryta przez przemysł tury-

styczny, a cierpiący na trudności finansowe właściciele obiektów turystycznych robią, co mogą, by przyciągnąć gości. Także budynek, w którym mieliśmy zarezerwowane noclegi, na zdjęciu umieszczonym w Internecie wyglądał zupełnie inaczej – miał nawet basen. Rzeczywisty obiekt był nieco zaniedbany, o czym przekonaliśmy się dopiero na miejscu. Kąpieli niestety nie było, prawdziwym zaś luksusem była możliwość wykupienia wyżywienia w dość przyjemnym barze „Złoty Kłos”, gdzie wszyscy podziwialiśmy zdjęcie z dedykacją urodzonej w Lewinie, Violetty Villas. W związku z tym nie da się tam nie śpiewać, a szczególnie podczas zabaw przy ognisku. Tegorocznymi hitami były biesiadne „Hej, Sokoły..”, patriotyczne „Przybyli ułani”, najlepsze zaś nagrody w postaci kiełbasek zdobywali wykonawcy piosenek przedszkolnych. Ten, kto wątpi w dopingującą siłę wygranej, myli się! Nie ma nic lepszego niż ten właśnie przysmak, nawet dla tych, którzy za mięsnyimi potrawami nie przepadają. Warto również wspomnieć o pięknych legendach z okolic Lewina, które opowiadał przewodnik górski Wojtek Maj, a do których cały czas dopowiadaliśmy swoje wersje.

Staraliśmy się wypełniać czas przede wszystkim tym, co przyjemne, ale także i pożyteczne. Podczas rajdu mogliśmy uczestniczyć w szkoleniu na temat Unii Europejskiej, które przygotował i ciekawie poprowadził prezes NZS Krzysztof Maj, a na które przybył zaproszony pan mgr inż. Andrzej Solecki. Pomimo iż było to wprowadzenie do cyklu spotkań, mających się odbywać w najbliższym czasie na uczelni, wystąpienie wzbudziło zainteresowanie i wywołało dyskusje wśród obecnych. W ramach praktycznych doświadczeń współpracy między państwami, przekraczaliśmy częściej niż zwykle granicę południowych sąsiadów. Nie zabrakło również akcentów typowo majowych – każda z dziewcząt została obdarowana symbolicznym tulinem.

W drodze powrotnej do Wrocławia wszyscy mieliśmy wrażenie, że osiągnęliśmy zamierzony cel, „umajowienie” naszej wycieczki było naprawdę wielkie, dlatego nie ukrywamy potrzeby następnych tego rodzaju imprez.

uczestnik rajdu

NA WYDZIAŁACH

Dokończenie ze strony 28

23.06.1999 r.

Przedłużono zatrudnienie dr inż. Grażyny Kmieć na stanowisku adiunkta naukowo-dydaktycznego na czas nieokreślony.

Dziekan przedstawił założenia budżetowe wydziału na rok 1999.

Poparto kandydaturę prof. Gerarda Belslera do funkcji przewodniczącego Komitetu Obchodów Pięćdziesięciolecia Wydziału Inżynierii Środowiska.

INFORMATYKA I ZARZĄDZANIE

Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 27 kwietnia poparto wniosek o zatrudnienie dr hab. Leszka Borzemskiego na stanowisku profesora nadzwyczajnego w dziedzinie *Informatyka* w dyscyplinie *Systemy informatyczne* na okres 5 lat.

W związku z konkursem na stanowisko profesora nadzwyczajnego w dziedzinie *Nauki ekonomiczne* w dyscyplinie *Organizacja i zarządzanie – badania operacyjne, ekonometria* powołano recenzentów dorobku naukowego zgłoszonego kandydata.

Poparto wniosek o przedłużenie zatrudnienia prof.dr hab.inż. Z.Banaszaka na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Instytucie Sterowania i Techniki Systemów na rok.

Poparto wniosek o przedłużenie zatrudnienia mgr inż. Przemysława Kazienki na stanowisku wykładowcy na 1/4 etatu do 30.09.2000 r.

Postanowiono zatrudnić mgr inż. Dariusza Gajewskiego na stanowisku wykładowcy w I-17.

Wyrażono zgodę na otwarcie konkursu na stanowisko wykładowcy w I-17, wykładowcy i asystenta w Wydziałowym Zakładzie Systemów Informatycznych oraz 4 stanowiska asystentów i 4 stanowiska adiunktów i starszych wykładowców w Wydziałowym Zakładzie Informatyki. Powołano komisje konkursowe.

Nadano stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie *Informatyka* mgr inż. Mohamedowi Al-Dweibowi.

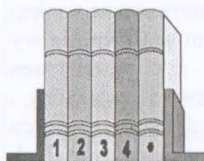
Przyjęto rozprawę doktorską mgr inż. Marka Szali i dopuszczono ją do publicznej obrony.

Powołano komisję ds. przeprowadzenia przewodu doktorskiego mgr inż. Emanada Faraha Khalafa, wybrano recenzentów jego pracy doktorskiej i wyznaczono zakres egzaminów doktorskich.

KSIĄŻKI, które polecamy...

Caspar Weinberger,
Peter Schweizer

Następna wojna światowa (z przedmową Margaret Thatcher)

Wydawnictwo SŁÓWKO,
Warszawa 1998, wyd. I
cena 28 zł

Do wojny może dojść w różny sposób. Lecz najgorsze sytuacje zdarzają się zwykle dlatego, że jakieś mocarstwo uważa, że może osiągnąć swoje cele albo zupełnie bez wojny, albo za pomocą jedynie ograniczonej wojny, którą potrafi szybko wygrać – i myli się w swoich przewidywaniach. W rozwiniętej i spójnej polityce bezpieczeństwa jest przeto zawsze miejsce zarówno dla psychologii, jak i zimnej stali. – mówi w przedmowie do prezentowanej książki Margaret Thatcher.

Autorzy przedstawiają możliwy przebieg wypadków podczas konfliktu zaczynającego się w jednym z zapalnych punktów globu. Może to być Korea Północna współdziałająca z Chinami, Iran, Meksyk (wplątany w problemy gangów narkotykowych), Rosja (opanowana przez wojskową dyktaturę) lub Japonia.

Te „gry wojenne” to nie tylko schemat operacji. Poszczególni uczestnicy działań noszą imiona i nazwiska. Tak na przykład podczas przemarszu Rosjan przez Polskę (marzec-kwiecień 2006) po stronie rosyjskiej mamy do czynienia z generałem Borysem Siemionowiczem Malinowskim, prezydentem Karaszczukiem, pułkownikiem Dymitrem Irinarkowiczem (?) Załyginem, zaś po naszej stronie są: gen Lech Macharski, gen. Krynicki i (reprezentujący władzę cywilną) Władysław Radkiewicz.

Zdradzimy tu, że w wyniku uderzenia rosyjskiego padają nie tylko Polska, Czechy, Niemcy, ale i Francja.

Co gorsza, autorzy wykazują, że Stany Zjednoczone są każdorazowo nieprzygotowane do nadciągającej wojny. Toteż dopiero po pewnym czasie nadrabiają zaległości badawcze (!) i osiągają potencjał pozwalający im na skuteczne przeciwdziałanie.

Wydaje się, że właśnie problem braku gotowości do wojny jest głównym powodem powstania prezentowanej książki.

Weinberger, który ma za sobą nie tylko pracę na stanowisku sekretarza stanu ds. obrony przy prezydencie Reaganie, ale i własne doświadczenie frontowe z czasów II wojny światowej, żywi obawę, że nieszczęściem Ameryki może stać się jej zamknięcie do izolacjonizmu. W przeszłości niejednokrotnie USA mogły zdystansować się do problemów Europy, gdyż chroniła je odległość. Czy jednak obecnie można na to liczyć?

Sam tylko lotniskowiec klasy Nimitz to istna pływająca armia. Ma wyporność 102 tysiące ton, załogę 3184 osoby oraz 2800 osób personelu lotniczego, jest uzbrojony w około 30 samolotów, 3 ośmioprowadnicowe wyrzutnie pocisków rakietowych powierzchnia-powietrze, 4 działa kal. 20 mm i 6 wyrzutni torpedowych kal. 324 mm.

Łatwo się o tym przekonać, gdyż książka jest uzupełniona o szczegółowy wykaz broni: pocisków rakietowych, samolotów, śmigłowców, czołgów, pojazdów opancerzonych i okrętów (z ilustracjami), a także bogatą bibliografię. □

44. Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie

W dniach od 13 do 17 maja br. odbyły się 44. Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie – największa i najstarsza impreza w Europie Środkowo-Wschodniej oraz miejsce spotkań wszystkich liczących się wydawców i odbiorców. W tym roku gościem honorowym Targów była Rumunia – kraj, który dał literaturze światowej takich pisarzy, jak Eugene Ionesco, Mircea Eliade i Emil M. Cioran. Po raz pierwszy na Targach można było oglądać książki z dziewięciu krajów Ameryki Łacińskiej. Ogółem w Pałacu Kultury i Nauki obecnych było 818 wystawców (338 polskich) z 34 krajów. Zaprezentowano 43 215 tytułów, w tym 4100 – to nowości.

Wieloletni bywalcy Targów mogli zauważyć, że impreza rozwija się, stoiska prezentują się coraz okazalej, zarówno pod względem wystroju, jak i oferty wydawniczej. Imponująca była też liczba imprez towarzyszących – zorganizowano ich aż 395. Długie kolejki ustawiały się po autografy m.in. J. Carolla, J. Higginsa, W. Bukowskiego i W. Suworowa. Ogromną popularnością czytelników cieszyli się ks. Jan Twardowski, Hanna Krall, Tadeusz Różewicz. Nie sposób jednak wymienić nazwisk 215 autorów książek, 10 tłumaczy i 10 przedstawicieli świata filmu i radia.

A jednak... można było zaobserwować spadek zainteresowania Targami wśród tzw. szerokiej publiczności. Tegoroczne Targi odwiedziło około 39.000 osób (w ubiegłym roku 41.000).

Oficyna Wydawnicza PWr. była jedynym reprezentantem wydawnictw uczelni technicznych w kraju (kilka wydawnictw reprezentowało największe uniwersytety).

Z handlowego punktu widzenia Międzynarodowe Targi są imprezą bardzo udaną. Podczas pięciu pracowitych dni Oficyna Wydawnicza PWr. uzyskała zamówienia na ok. 20.000 zł. Nasi stali odbiorcy ponownie złożyli zamówienia na wydane przez nas publikacje i nowości, nawiązaliśmy kontakty z nowymi księgarniami w kraju.

MTK stwarzają nie tylko doskonałą szansę promocji książki naukowej, ale również naszej Oficyny Wydawniczej i Uczelni.

Halina Dudek

Słynny PZL-11C, który brał udział w kampanii wrzesceniowej. Zanim został zdobyty przez Niemców, zestrzelił 2 samoloty niemieckie. Prawdopodobnie latał na nim por. Król.

Silniki rotacyjne w samolotach z I wojny światowej wzbudziły duże zainteresowanie. Na zdjęciu: samolot „Camel” – autor 5 zwycięstw sportowych nad Francją.

Brak dobrego silnika przesądził w latach 60. o kasacji programu budowy samolotu „Tarpan” PZL z Mielca.

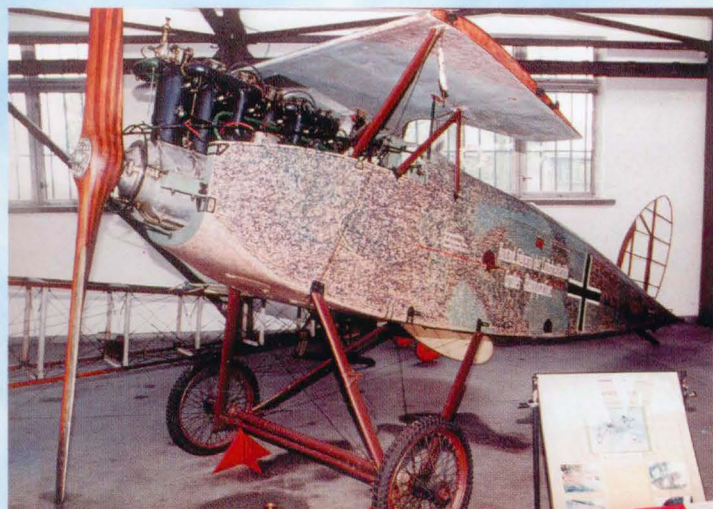
Wycieczka AKL do Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie

Przedwojenne samoloty RWD 13 i 21 przewyższające niektórymi parametrami (zwłaszcza ekonomią eksploatacji) konstrukcje współczesne – w towarzystwie szybowców zaprojektowanych i skonstruowanych w Polsce po wojnie (Mucha 100, Zefir, Kobuz, Jaskółka, Sroka)

Początki lotnictwa – lotnie Lilienthala i kadłuby samolotów z I wojny światowej.

Samolot z I wojny światowej z silnikiem Deimler. Był świadkiem początków lotnictwa polskiego; takie samoloty uczestniczyły po stronie polskiej w walkach o Lwów w 1918 roku.

Kochajmy Bibliotekę